

Wystawa w Wallspace Gallery

22 marca - 12 kwietnia 2024 r.

Warszawa

ŚLADEM

JEDNONOGIEGO

Bożenna Biskupska

FOLLOWING
IN THE WAKE
OF THE ONE-LEGGED

Patroni medialni:

SZU M artinfo.pl

 **RYNEK
SZTUKA**
www.rynekisztuka.pl

WALLSPACE
GALLERY

Pracownia artystki przy ul. Lwowskiej
w Warszawie, fot. archiwum Fundacji
Sztuki Współczesnej In Situ.

Przy obcowaniu z dziełem
sztuki trzeba je bardzo
uważnie spostrzegać
i od uważnego opisu
rozpocząć swój
wewnętrzny
stosunek do dzieła.
Dopiero wtedy można
przez nie usłyszeć
duszę twórcy,
a nieraz duszę epoki.

Zainspirowana zabieram nas
na przechadzkę wspartą
przewodnym słowem
Władysława Witwickiego, który to
w 1937 roku udał się do Aten, a ja
jego stylem do Sokołowska.

ŚLADEM JEDNONOGIEGO

Będzie to przechadzka po różnych czasach i przestrzeniach, oglądanie tego czego przed oczami nie ma, a to co jest to - pełna ciszy wielkość. Dzieło rąk, ale przede wszystkim duszy. Jego forma i znaczenie przerasta miarą codzienne ludzkie sprawy. *Budowla możliwa, Misterium Czasu, Non omnis moriar, Rysunek rzeźby, System wytyczania obrazu 01 i on Jednonogi.*

*Co to za zwierzę, które rano chodzi na czterech nogach, w południe na dwóch, a wieczorem na trzech?** Organizm wyższy, pamiętacie którego rzędu? Na pewno to kręgowiec. Zagadka rozwikłana. Dzielny Edyp - umiał odczytać proroczy sen, który zesłał mu odpowiedź. Dziś oko w oko nie ze Sfinksem, i nie na życie lub śmierć, ale o życiu i śmierci z Bożenną Biskupską Śladem Jednonogiego. Należy przyjrzeć się jego przewlekłej obecności. Figura niezwalczona, niemal zawsze wierna swojej pierwotnej pisowni.

Z pewnością wielką literą. Słup potężny, mocny i ostry. Nie ma w nim przesady, należycie wymierzony Jednonogi, nie tyle zostawia ślad co odcisk. Twardo stąpa po ziemi, ale gdyby, wymusić na nim ruch. Jest formą dynamiczną ale raczej w płaszczyźnie wertykalnej. Ożywa powyżej linii nogi. Buja w obłokach. Jest w nim coś ludzkiego i zwierzęcego. Stwórczyni zostawia nas w niedopowiedzeniu. Skutecznie zaciera ślady. Powołany w betonie jest chłodny, szorstki i pomarszczony, w brzoju do dotykania i oglądania z każdej strony, na obrazie prawie zawsze profilem.

Opis cech fizycznych prowadzi nas na ścieżkę odkrycia istoty powołanego bytu. Kim jest? Artystka stworzyła prosty anatomicznie i niezawity przestrzennie model, którego budowę w rysunku, malarstwie i rzeźbie nieustannie powtarza tworząc triumfalne armie jego figur, cieni i odbić. Żyją stadnie, nie tracąc swojej indywidualności. Grupowanie bez kategoryzacji. Może okazać się, że i dla nas, jak dla mitycznego Edypa, świat

fizyczny nigdy nie będzie wystarczającym źródłem do znalezienia potrzebnej odpowiedzi. Bo jak daleko sięgnąć, które istotności wydobyć. Kogo mieć za przewodnika, by nie dać się zwieść na manowce. Nie zbeczcścić pogrzebanych dawno idei. Nie zdeptać samosiejek. Wskrzesać uroczysko (czyt. Sokołowsko). Wytwarzać zbiorową wartość.

Śladować, zostawić cień.

Biskupska balansując między ostatecznościami stworzyła pole swojej oryginalności, której ikoniczną postacią jest Jednonogi. To meta jednostka, powoływana maksymalnym wysiłkiem, rozpostarta pomiędzy czasem i przestrzenią, przynależna do gramatyki twórczej Biskupskiej i jednocześnie z niej wyzwolona. Jednonogi ustawiony obok *Wenus z Milo* i *Nike z Samotraki* staje się dziejowym skrótem unaoczniającym, że materia życia poddana obróbce czasu i historii jest motywem zawsze godnym piedestałów.

Karolina Kliszewska

*Sfinks w mitologii greckiej to uskrzydłony potwór o ciele lwa oraz głowie i piersiach kobiety. Pilnowała dostępu do Teb, siedząc na skale w wąwozie i pożerając ludzi, którzy nie potrafili rozwiązać jej zagadki. Zadawała pytanie, którego nauczyła się od męża: „Co to za zwierzę, które rano chodzi na czterech nogach, w południe na dwóch, a wieczorem na trzech?” Edyp po wróżebnym śnie rozwiązał jej zagadkę odpowiadając, że to człowiek. Rozwiązanie zagadki spowodowało śmierć potwora, który rzucił się w przepaść.

Kadr z reportażu i filmu artystycznego o Bożennie Biskupskiej, fot. Celina Przyklęk.

Experiencing a work of art,
one has to look at it really
close and build up one's
inner relationship with
it from developing
the work's attentive
description. Only then can
one hear through it the
artist's soul, and perhaps
even the beat of the times.

Thus inspired, guided by the words
of Władysław Witwicki put down as
he embarked upon a trip to Athens
in 1937, I am taking us for a walk,
my style, to Sokołowsko.

Kadr z reportażu i filmu artystycznego
o Bożennie Biskupskiej, fot. Celina Przykłek.

FOLLOWING IN THE WAKE OF THE ONE-LEGGED

This will be a walk through different times and spaces, looking at what is not there, before our eyes, and what is there – a silent greatness. The work of hands but first of all, of the spirit. Its form and meaning larger-than-life. *Possible Construction, Mystery of Time, Non Omnis Moriar, Drawing of Sculpture, System of Demarcation of the Image 01*, and he – the *One-Legged*. Which creature has one voice and yet becomes four-footed and two-footed and three-footed? A higher organism, for sure, can you remember of which order? It must be a vertebrate. The riddle solved. Brave Oedipus decoded his prophetic dream. Today, an eye-to-eye encounter, not with Sphinx and not a life-and-death match, but about life and death following in the wake of the One-Legged with Bożenna Biskupska.

His protracted presence deserves attention. An invincible figure, almost always fittingly written with the capital letter, faithful to its primeval nature. A powerful pillar, strong and sharp. Balanced and well-measured, the One-Legged leaves an imprint rather than a trace. If he could be forced to move, he would firmly keep his one foot to the ground. He is a dynamic form but mostly in the vertical plane. He is animated above his leg line. He has his head in the clouds. There is something human about him, but there is also an animal element. The artist leaves us in the dark. She successfully covers his/her tracks. Called to life in concrete, he is cold, rough, and wrinkled. Cast in bronze, he encourages touching and looking at in the round, in paintings – he is almost always shown in profile.

His physical traits provide clues about his true essence. Who is he?

The artist has created an anatomically simple and spatially uncomplicated model whose structure she repeatedly draws, paints and sculpts thus raising the triumphant armies of his figures, shadows, and reflections. They live in a herd but retain their individuality. Grouping without categorization.

It may happen that for us, like for Oedipus in the Greek myth, the physical world won't provide the necessary answer. Because how far and deep should we reach, what clues should we consider, whom should we follow so that we are not misguided? So that we do not go astray, nor defile the ideas buried long time ago, nor trample upon self-sown plants.

To be able to revive the enchanted mountain (Sokołowski). To create collective and communal value.

To leave a trace, a shadow.

Balancing between finalities, Biskupska has created a field for her originality, with the One-Legged as its iconic figure. He is a meta-creature, a creation brought to life with extreme effort, spread between time and space, part of Biskupska's artistic grammar but free of its rules. Placed alongside the Venus of Milo and Nike of Samothrace, the One-Legged cuts through history showing that motif emerging from life's matter processed through time and space is always worthy of a pedestal.

Karolina Kliszewska

Kadr z reportażu i filmu artystycznego o Bożennie Biskupskiej, fot. Celina Przyklęk.

* In Greek mythology, the Sphinx was a creature with the head and breasts of a woman, body of a lion, and wings of an eagle. Perched on a cliff over a ravine through which passed the road to Thebes, she would challenge travellers to a riddle she had learned from the Muses: "Which creature has one voice and yet becomes four-footed and two-footed and three-footed?" She killed and ate those who failed to provide the right answer, until Oedipus did by saying: "Man as an infant, he crawls on all fours, as an adult, he walks on two legs, in old age, he uses a walking stick." Upon hearing the correct answer, the Sphinx threw herself off the cliff.

BOŻENNA BISKUPSKA

Rozmowa i redakcja do formy reportażowej; Karolina Kliszewska - kuratorka

ŚLADEM JEDNONOGIEGO

Kadry z reportażu i filmu artystycznego o Bożennie Biskupskiej, fot. Celina Przyklęk.

Absurdalne wydaje się w moim życiu to, że ja ciągle buduję. To są realne obiekty i ciągle nie mam dość. To przedziwna sprawa, ale tak jest.

Wszystko jest tutaj uziemione. Ma związek z ziemią. W tym budowaniu wszystko jest związane ze stabilnością. To jest ziemia, tak. Nie jest to ogień, który tu grasował. Przejęłam te mury po pożarze.

Weźcie sobie lepiej jakieś popielniczki.

Dwa lata temu na wiosnę byłam w jakimś zawieszeniu. Moje mieszkanie, MIE-SZKA-NIE. Kiedy ja nigdy nigdzie nie mieszkam. Przebywam tylko na chwile. Oczywiście korzystam z tych schodów, z tych wszystkich rzeczy, ale nie mam poczucia, że ja gdzieś mieszkam. No i zaczęłam chodzić, chodzić, chodzić i myślę zaraz, zaraz, mieszkanie, na całym pierwszym piętrze? Czego Ty chcesz od tego miejsca, od tego budynku? Chciałaś mieć muzeum sztuki współczesnej, to jakie mieszkanie?

Uuu myślę sobie, dobrze mówi. Nie będę mieszkać na górze! To będzie muzeum!

Ale gdzieś przebywać muszę, a nie chcę w Różance. Wobec tego zejść na dół. To będzie pracownia! Bardzo dobrze się tutaj czuję i czas na zmiany. Chcę zamieszkać z moimi rzeźbami, obrazami i z ciszą, bo ciągle jestem w towarzystwie. Wszędzie jestem w jakimś zespole ludzkim i wyobrażam sobie, że tutaj będę tego pozbawiona. Wszyscy, którzy mnie znają, mówią mi, że to jest pozorne, że tutaj będzie taka sama sytuacja. Teraz zamierzam przejść w większe formy rzeźbiarskie, zewnętrzne. Muszę uwolnić swoje myślenie od przyzwyczajień, w sumie nie wiem od czego, a może nic nie muszę.

Wyobraźcie sobie, że wszystko będzie muzeum, z moim udziałem, ale będzie też dużo innych cennych dzieł sztuki. Mamy sześćset obiektów muzealnych. Tam pośrodku okrągłej przestrzeni z gwiazdzistym stropem będzie stał jednonogi, którego za chwile zobaczycie. Niesamowity.

Jakiś obłąd z tym Jednonogim.

To figura, która wydaje mi się intuicyjna, bo jest formą człekokształtną. Dla mnie jest on bardzo przystojny, bo to chyba jednak mężczyzna. Jest jakaś forma biologiczna, stoi na jednej nodze, ale oczywiście można uznać, że to są dwie nogi w jednej. Chciałam, żeby to była rzeźba człekokształtna, z określonym wyrazem, aby nie wymagała wsparcia we własnym staniu. Jest stabilny i nic nie udaje. Nie potrzebuje miecza, nie potrzebuje krzesła, tronu, kontrapostu, bo musi się zmieścić we własnym obszarze. No ale może to jest zbyt proste, jest w nim coś takiego, że od momentu, a był jakiś dziewięćdziesiąty któryś rok... (zamyślenie) I o czym to ja mówiłam? O tych Jednonogich!

Więc, zaczęliśmy szukać Jednonogiego. Mówię: Panie Kostku tu są różne sterty obrazów, bierze Pan z tej najstarszej sterty, z tego co nie do ruszenia, wyjmuję Pan [Kostek] i patrzy, szuka tego Jednonogiego, albo mi pokazuje, co jest napisane.

No i Kostek co robi- czyta: „Bożenna Biskupska”, ja mówię Panie Kostku, nie to! Tytuł, tytuł. „A, no to” : Jednonogi, dobra, a rok? 1981.

Ja mówię: Panie Kostku, no źle Pan czyta to są lata 90-te.

Czyta raz jeszcze: „1981”, i tak odkryliśmy, że on w obrazach jest już od 80-tego roku.

I tym tropem Jednonogiego przewaliliśmy wszystkie obrazy, żeby znaleźć na ilu on jeszcze występuje.

Byłam zaskoczona.

To samo z rysunkami. Zaczęliśmy wyciągać teczki, no i szukać, kiedy Jednonogi się pojawia, okazało się, że on jest zawsze, że niezależnie od tego co ja robię, czy realizuję jakikolwiek inny cykl, gdziekolwiek jestem.

Nic nie ma na niego wpływu.

On jest cały czas w formie hibernacji, aktywnej hibernacji. Jednak ma bardzo określony wyraz. Ma w sobie też ponadczasowość, bo on ciągle przez te lata gdzieś tam sobie trwa.

Ale jest w nim jakaś presja, jest jakaś groźba, jak się człowiek przyjrzy, prawda? Że to nie są takie rzeźby, które cię rozluźnią, one stanowią jakiś problem. Może ja mam takie odczucie, ale coś w tym jest. Każdy ma obawy przed czym innym. Groźby są ogólne, groźby są przeczuwalne i są przeróżne, może nie tyle groźby, a zagrożenia, lęki.

Jedna noga, bo po co dwie. Chciałam dodać intrygę, że on jest przede wszystkim znakiem. On jest znakiem. I jak popatrzycie od tamtej strony to jest siódemka. Jest taką formą zapisu właśnie. Jest symbolem. Chyba był zawsze ze mną. Gdzieś w podświadomości.

Nie jest łatwo z kimś się mocno związać i zaprzyjaźnić, jednak to rzeźba wymagająca. Trzeba naprawdę poświęcić temu dużo energii i wysiłku, żeby zмагаć się z jego udaną, bardziej lub mniej formą. Żeby się napracować, trzeba wiedzieć po co. Ale ja sobie tego pytania nie zadaję, bo wiem, że i tak będę to robić.

Chodzi, chodzi, tak.

Bo można by się czuć zmęczonym po trzydziestu czy czterdziestu latach współpracy.

Ja ich powołuję do życia, a oni są zadowoleni. A ja się strasznie przy nich napracuję. Jak rzeźba powstaje, są momenty, w których wydaje się, że jest do likwidacji. Potem trzeba znaleźć rozwiązanie, dlaczego. W jakimś sensie ją przekształcić. I to nie jest nigdy błaha sprawa. Zawsze jest dużo emocji.

Myślę, że jest im dobrze na tej jednej nodze.

Bo mają taką osiowość w sobie. W sumie to jestem bezwzględna i mnie nie interesuje, co oni sobie sądzą o swojej figurze. Ona świadczy o stabilności i utrzymuje resztę.

Koniecznym musimy wyciągnąć obrazy, z których one zeszyły i powiedziały, że chcą do realu.

Ja właśnie dla nich odbudowuję ten budynek, żeby pokazać w jakiejś innej formie myśl artysty,

w dobrym opakowaniu, w kontekście do historycznej budowli, która ma swoją wartość, ale jednemu się podoba, a drugiemu nie, tak jak to jest ze sztuką. Jedno myślisz, a drugie się realizuje. One dostaną opakowanie, praktycznie jak kaplice. Czy się komuś podoba, czy nie, będzie ciekawie, będzie to wędrownka do sztuki. Bo najciekawsze będzie w środku. I w końcu skończy się opowieść o tej budowli, a zacznie się naprawdę o sztuce.

Zauważcie, że ja się w ogóle nie odniosłam w mojej sztuce do tego budynku. Raz, tylko raz w filmie. Natomiast w formach rzeźbiarskich czy malarskich, nigdy.

A większość artystów, którzy tutaj przyjeżdżają się odnosi. Jest mnóstwo takich realizacji. A ja siedzę w tym, ale to nie ma na mnie wpływu. Nie mam żadnego przywiązania. Tylko ja się chcę przywiązać. Kluczowe wydaje mi się to, że przez jakieś pierwsze dwadzieścia pięć lat praktycznie byłam w osamotnieniu i głównie w pracowni, a jak robiłam wystawy to duże, indywidualne, rzadko uczestniczyłam w zbiorowych. Nie przebywałam w żadnych środowiskach, nie za wiele się orientowałam. To była przede wszystkim pracownia na Lwowskiej w Warszawie, taki zaadaptowany strych. Bardzo lubiłam tamto wnętrze, może dlatego, że byłam młoda i wszystko się wtedy zaczynało. Emocje, wyobrażenia, inaczej działały. I tam w tej pracowni, na piątej kondygnacji, wszystko trzeba było wnieść ręcznie i pieszo. Nie mogłam mieć łatwo, ale też nie było trudno. Wszystko było tak zmasowane w jednym okresie, bo w ciągu dwóch i pół roku robiłam trzydzieści dwie figury Misterium Czasu, dwanaście *Non omnis moriar*, pięć Płytowców i dziesięć innych figur. W jednej przestrzeni. Więc proces technologiczny i umysłowy musiał być w tym okresie bardzo skupiony, tu nawarstwiałam trzy rzeźby Misterium Czasu, a tu dwie innego cyklu *Non omnis moriar*, tam już stały cztery inaczej opracowywane, a tam wysychały następne. I tylko je przekładałam, przestawiałam. Całość

Kadry z reportażu i filmu artystycznego o Bożennie Biskupskiej, fot. Celina Przykłek.

była taką zmienną materią, ale musiałam mieć wyobraźnię, jak ostatecznie taki cykl będzie wyglądał. To był silny proces techniczny, ta fizyczność w opracowywaniu wszystkich figur.

Widocznie to był trans. Spokojny, jednak była w tym ogromna siła, bo one wszystkie mają tę siłę. Taką indywidualność, wcale nie stadną. Stado jest innym wyrazem, a one pojedynczo są w stanie rozsądzić o świecie.

To było tak dawno i wtedy pośród tych właśnie uproszczonych figur zaczęłam malować obrazy figuralne, w których potem pojawił się ten niebieski Jednonogi.

A teraz po czterdziestu latach jest znowu taka sytuacja, zaczynam nowy cykl rzeźb, którego jakby pierwowzorem jest Jednonogi, ale one będą się przekształcać, upraszczać, komplikować, rozbudowywać, nie wiem co jeszcze będą wyprawiać, jeśli chodzi o ich formę. Na pewno chcę zrobić je w betonie i w kolorze. Wracam znowu do intensywnej barwy.

Tak naprawdę najważniejsze jest dla mnie to, co zrobiłam. I moja pamięć jest taka, że nawet jak są jakieś niedogodności, to wszystko ucieka w niepamięć, a zostaje ciągle tylko to napięcie, jak robię, jak pracuję, jakie to były procesy, jak powstawały te przeróżne cykle, to mi tylko zostaje. A świat, który był wokół mnie, raptem znika, myli mi się. Interesuję, mnie to co dotyczyło procesu twórczego. Ja mogę o różnych rzeczach rozmawiać, oprowadzać ludzi, angażować się. Natomiast jak przychodzi do już konkretnej pracy artystycznej, to wymagam od siebie samotności.

Mi nic nie jest potrzebne.

Być może jest we mnie jakiś mankament, nigdy nie bardzo lubiłam dowiadywać się co w świecie było, czy jest, jaka sztuka się realizuje, jaka nowa forma. Mnie to zaraz obciążało, denerwowało. Wobec tego po co mi to? Jestem od tego uwolniona. I tak mam za dużo ze sobą do zrobienia, ja nie wtłoczę w siebie więcej. Jak już się złapię za metal, za beton, to jestem spokojna. Teraz już się dzieje, już jest ten czas realizacji. No i właśnie do tego jest potrzebna ta samotność, odrębność. Lubię być z ludźmi, ale do pewnego momentu, kiedy czuję, że czas ucieka, wycofuję się.

Ja po prostu chcę zostawić po sobie cień.

Cień, że ty i ty możesz być w systemie zero jeden, jak będziesz chciał do niego przynależeć. Do koncepcji fizycznej nieskończoności. Z tymi cieniami

to coś jest. Wloką się za człowiekiem. Wloką się. Poczułam wielką chęć obdarowania świata takimi małymi cząstkami jakiegoś ducha, ale też chęcią stworzenia zbiorowej mogiły, nienaznaczonej czymś dramatycznym, ale właśnie w duchu memento mori. W tej pracy jest jakiś wielki gest i dar, ta chęć nieustannego powtarzania i konstruowania tych tablic jako systemu nieskończoności, który właściwie sama nawet nie wiem, kiedy będzie miał swój koniec. Jak szeroko i jak daleko jeszcze będzie powtarzał się ten system. To dla mnie naturalne, bo trwa już dwadzieścia pięć lat, więc powstają wielkie ściany i całe konstrukcje, na innych wielkich konstrukcjach, to są tony, tony, tony, ale najcenniejszy jest jeden kafel, który zawsze może do tego systemu przynależeć niezależnie od tego, gdzie się znajduje.

Gdziekolwiek w świecie ktoś posiada taki obiekt, on należy do systemu wytyczania obrazów zero jeden.

A ta moja uporczywa powtarzalność figury Jednonogiego ma uświadamiać ludziom, że są bardzo ważni w świecie. Co z tego, że nas jest siedem czy ileś miliardów. Każdy jest indywidualny, dlatego ja tak uporczywie wytwarzam te figurki, można się utożsamić z którąś, albo przynajmniej mieć świadomość, że w tym systemie światowym jesteśmy globalnym zjawiskiem wytyczania obrazu świata za pomocą tego, że istniejemy.

Ja tylko chcę uzmysłwić, że jesteśmy wszyscy w procesie życia, i że to ciągle się rozrasta, wobec tego należy mieć świadomość indywidualności w tym procesie.

Wchodzimy teraz do przestrzeni galeryjnej - to tu jest ta rozgrywka, co z czym zderzyć, kogo z kim, co zderzyć ze mną. Wydaje mi się, że ciągle jestem tym samym człowiekiem, ale chcę się dowiedzieć kim jestem dzisiaj. Jak reaguję na siebie.

Kadr z reportażu i filmu artystycznego o Bożennie Biskupskiej, fot. Celina Przyklęk.

BOŻENNA BISKUPSKA

Interview and editing into a reportage form: Karolina Kliszewska - curator

FOLLOWING IN THE WAKE OF THE ONE-LEGGED

It may seem absurd but I have been building all my life. These are real structures and I have had not enough. Strange but true.

Everything here is grounded. Earthbound. All this constructing frenzy is about stability. Yep, this is about the site. Not the fire that raged here. I have taken over these walls after the fire.

So, you'd better get some ashtrays.

Two years ago, in the Spring, I felt sort of suspended. My place. PLACE. But I do not settle anywhere. I just stay for a time being. Of course, I use these stairs, all these things, but I do not feel settled anywhere. So, I started walking around: I was walking and wondering: Think for a moment, the entire second floor for your living quarters? What do you really want from this place, this building? You have wanted a contemporary art museum, so - what about this space?

All right - I am thinking - she has a good point. I won't live upstairs! It will be a museum! But I have to stay somewhere - and I do not want in Różanka. So, I will take the downstairs. It will be my studio! I feel very comfy here and it is time for change, anyway. I want to live with my sculptures and paintings, surrounded by silence, because I am always in company. Elsewhere, I am always with people, in some human team, and I imagine that here I will be free of it. All those who know me say that I am deceiving myself, that the situation will repeat itself here. But now I am planning to transition to bigger, outdoor sculptures. I must free my mind of old habits - actually, I do not know from what exactly: perhaps, I do not need to do anything.

Now, imagine that all this will be a museum, with my works but also a lot of other precious pieces of art. We have some six hundred museum exhibits. In the centre of this circular space with a starry ceiling, the One-Legged will stand: you'll see him in a moment. He is incredible.

This is insane, this One-Legged madness.

To me, the figure seems intuitive because it is a humanoid form. I think he is very handsome: he – because I think he is a man, after all. It is a kind of biological form, standing on one leg, but of course one may also see two legs in one. I have wanted the sculpture to be human-like and expressive and not needing any kind of support to stand. The One-Legged is stable and does not pretend anything. He needs no sword, no chair, no throne, no *contrapposto* – he is contained within his own perimeter. This is perhaps an oversimplification as there is something about him, something which from the very moment – and it was in the nineties... [pause] What was I talking about?

Right, about the One-Legged ones!

So, we started looking for the One-Legged. Mister Kostek, I say, here are these different piles of paintings, you get to this oldest pile, the one which is the most difficult to move, you take the pieces out – one by one – and you look for the One-Legged, or you show it to me, what has been written.

So, Kostek gets to it, and reads aloud: “Bożenna Biskupska”... No, I say, Kostek, not this! Read the title, the title, please.

“Got it. So: The One-Legged, OK, and the year? 1981.”

I say: Mister Kostek, you have misread the date, it must be the 1990s.

He reads again: “1981”. And this is how we found out that the One-Legged had featured in my paintings since the early 1980s.

And, questing the One-Legged, we went through all the paintings to see in how many more he appeared.

And I was really surprised.

The same with drawings. We got out the portfolios and searched for the One-Legged and... he was always there, irrespective of what I was doing, like working on some other series, and wherever I was.

Nothing seems to have had an effect on him.

All this time, he has been in hibernation, an active kind of hibernation. But he has a very definite expression. He also harbours timelessness within, having been around all these years.

But at the same time, if one looks closer, there is something oppressive and threatening about him, is it not? They are not the kind of sculptures that would put one at ease, they are problematic. Perhaps it is my subjective feeling but I think there is something in that. Every person has their own fears. Threats are general, threats can be sensed, and there are all kinds of threats, or perhaps not exactly threats but rather anxieties and concerns.

One leg – because there is no need for two. I wanted to introduce some intrigue, to suggest that he is first of all a sign. And a sign he is. If you look from the other side, you'll see the numeral 7. So, he is a form of code, a symbol. I think, he has always been with me. Somewhere in my subconscious. It is not that easy to befriend him and stay connected: as a sculpture, he is very demanding, One needs to put a lot of energy and effort to deal with the sculpture's more or less successful form. When you put in so much labour, it might help to know your objective. But I do not ask myself this question because I know that I will keep doing this anyway.

Yes, he walks, He does walk.

After thirty or forty years of working with them, one may reasonably be expected to feel tired.

I call them to life and they are fine with it. But I put a lot of effort into them. When a sculpture is in the process of becoming, there are moments when it seems good for nothing, ready to be scrapped. And then one needs to find a solution, to discover the "why". To transform it, in a sense. And this is never some trifle matter.

I always get very emotional.

I think they are fine on that one leg.

Because they harbour within this essential axiality. In fact, I am quite ruthless and I do not care what they think about their figure. It attests to stability and supports everything else.

We really need to pull out the paintings from which they have descended and announced that they want to venture into reality.

It is for them that I am restoring this building, to present the artist's idea in some other form, in good packaging, in the context of a valuable historical building which some do and others do not find appealing, just as it is with art. One has an idea but its realization is another matter. So, they will get

packaging, practically kind of chapels. Like it or not, it will be interesting: a journey towards art. Because the most interesting will be inside. And finally, the story won't be about the building but about art.

Take note, please: I have made no reference to this building in my art.

OK, except once, in a film. But never in my sculptures or paintings.

Unlike the majority of artists who come here. There are lots of such projects. And I am staying here and it has had no influence upon me. I have no attachment. But I do want to get attached. The key thing is, in my view, that for the first twenty five years or so I was practically isolated and mostly confined to my studio. I had large individual exhibitions but rarely took part in group shows. I was not part of any group or circle, I was not really into what was going on around. My world was my studio in Lwowska Street in Warsaw, an attic conversion. I liked this space very much, perhaps because I was young and everything was fresh then. The emotions, the imagination worked differently. The studio was on the fifth floor and everything had to be carried upstairs in one's hands, on foot. It was not easy but not really hard, either. Everything was so condensed into this one period. Over two-and-a-half years, I made thirty-two *Mystery of Time* figures, twelve figures from the *Non Omnis Moriar* series, five *Slabmen* and ten other figures. All this accomplished in one space. So, the technical and mental process had to be very focused and organized: I would pile three *Mystery of Time* sculptures in one place, two *Non Omnis Moriar* figures in another; here I worked on four pieces using a different method and next to them some more were drying. I kept moving and rearranging the stuff. It was some volatile matter, in the state of flux, and I had to visualize the final form of each series. It was an intensely technical process, the physicality of finishing the figures. I must have been in a trance-like state, calm but forceful, because all these figures are equality powerful. And they have individuality rather than herd identity. The herd is a different form but they can judge for themselves as individuals.

This was such a long time ago. Among these simplified figures, I began painting figural compositions and in time the blue One-Legged appeared in them.

And now, forty years later, the situation sort of repeats itself: I am starting a new series of sculptures for which the One-Legged is a kind of prototype but they will go through transformations, they'll get simplified and more complex, shrink and expand, and who knows what else they will do regarding their form. I am certain that I want to make them in concrete and in colour. I am returning to intense colour.

What really matters to me is what I have made. And my memory works in such a way that even if there were difficulties, I forget them and only remember the tension and intensity of working, the processes, and how these different cycles were created: only this is retained in my mind. And the world that was around me fades away, gets blurred and confusing. Only what was related to the creative process is of interest to me. I can talk about various things, give tours, get involved. But when my artistic work is concerned, what I demand of myself is solitude.

I do not need anything.

Perhaps there is something wrong with me but I have never been really interested in what was or is happening around, what kind of art is "in", what new form. It would make me feel nervous and overburdened. What's in it for me? I am liberated. Anyway, I myself have too much to do. I cannot absorb more. As soon as I have taken to metal, to concrete, I calm down. Now it is happening, the time of realization has come. This is when I need solitude, separateness. I like being with people but up to a certain moment. When I feel that time is running out, I withdraw.

I simply want my shadow to outlive me.

The kind of shadow that makes it possible for you – and you as well – to become part of a zero-one system, if you want to. Part of some idea of physical infinity. There is definitely something about shadows. They drag behind you, they really do. I have felt an intense urge to present the world with small particles of some spirit and also to create something of a collective tombstone, not marked with anything overly dramatic but in the "memento mori" vibe. In this labour, there is some grand gesture and magnanimity, a persistent urge of repeating and constructing these tablets as a system aspiring to infinity: I myself do not know when the endgame is, and how wide and far it will spread. To me, this seems natural because it has continued for twenty five years now: massive walls and constructions piled upon other massive constructions, tons upon tons, but it is a single tile which is most precious as it always fits into the system irrespective of its particular current location.

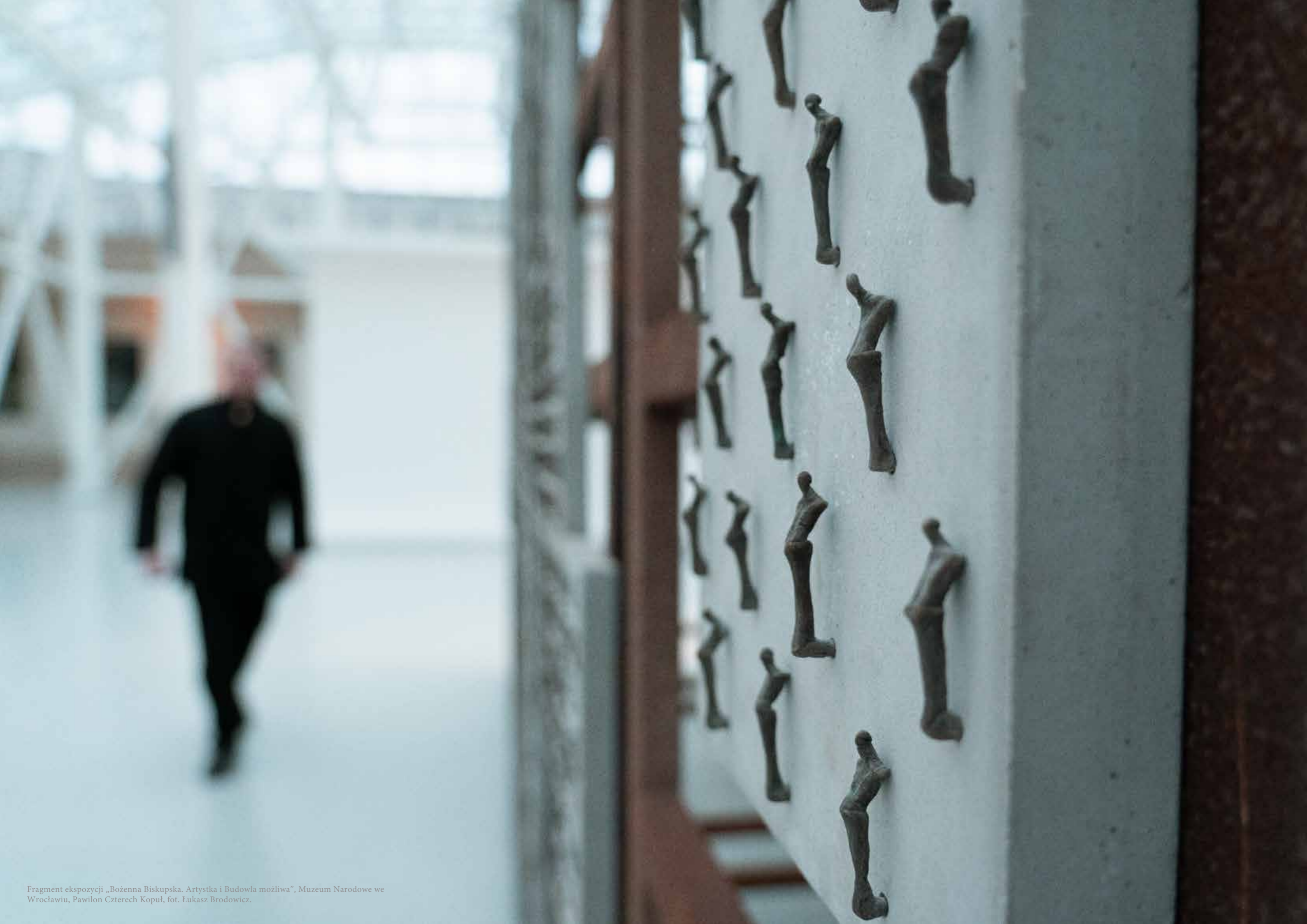
Wherever in the world you have such an object, it is part of the system of marking zero-one images.

And my stubborn revisiting of the One-Legged figure is intended to make people aware that each and every one of us is very important. There are seven billion of people, or something like that, they say. So what? Every individual is unique and this is why I keep producing these figures: you can identify with one or at least be conscious that in this universal system we constitute the global phenomenon of marking the world's image through our existence.

I only want to demonstrate that we all partake in the process of life which keeps expanding and therefore we should be conscious of individuality in this process.

And now we have entered the gallery space – here the game is played out: what should be juxtaposed with what, and who with whom, and what I should be confronted with. I think I am still the same person but I want to know who I am today. How I react to myself.

TEKTONIKA

2024 brąz patynowany, piaskowiec; 19 x 43 x 13 cm.

TECTONIC

2024, patinated bronze, sandstone; 19 x 43 x 13 cm.

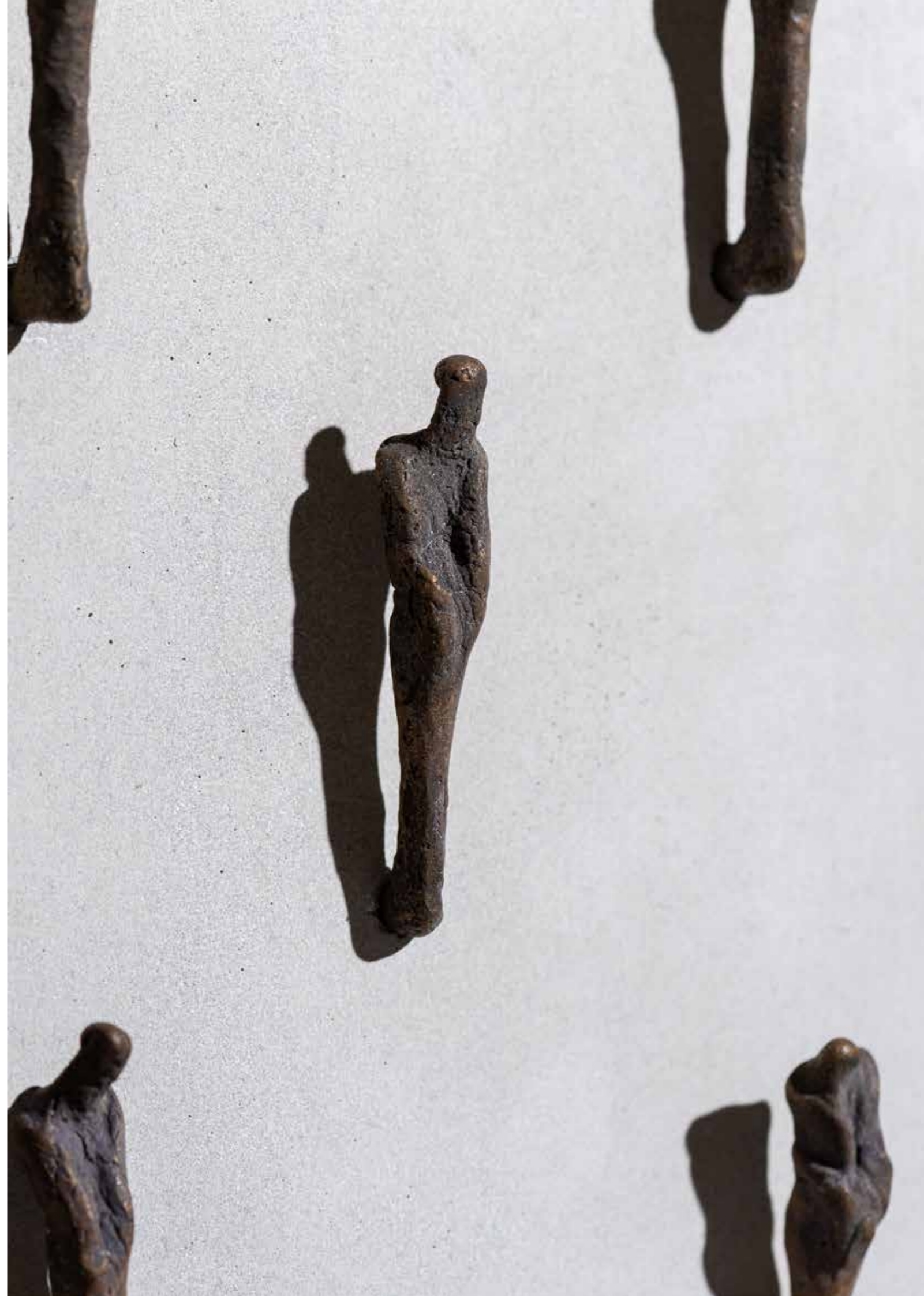

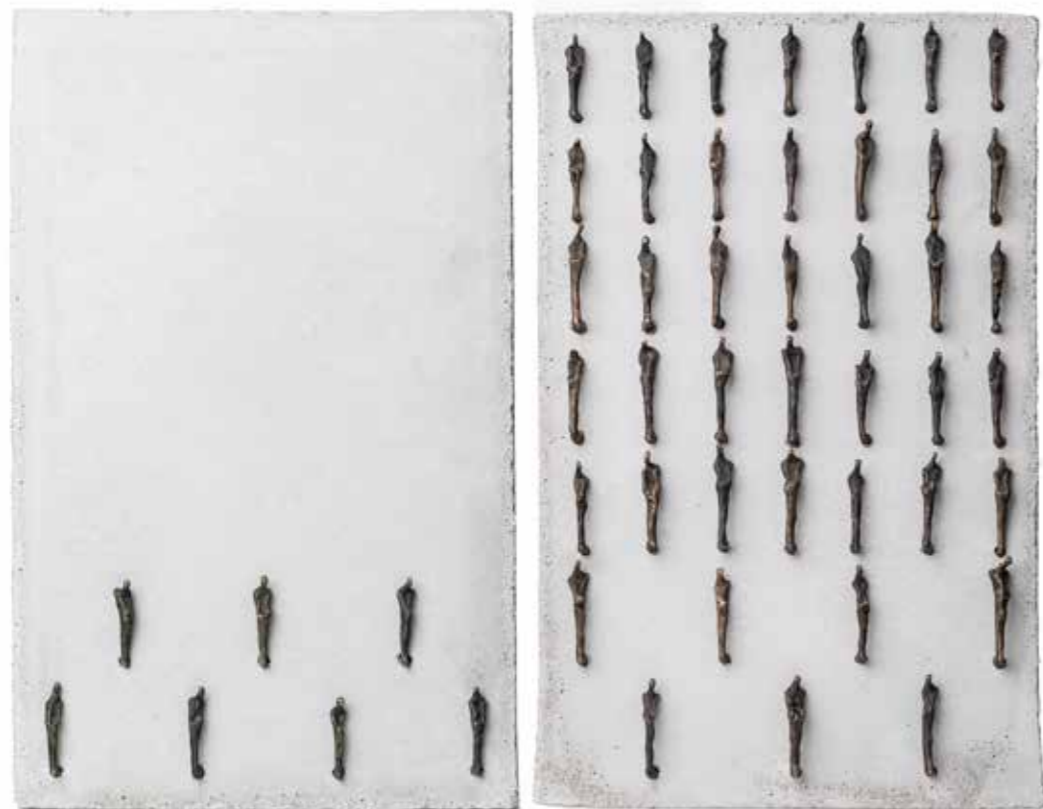
WYTYCZANIE OBRAZU 01

2008 brąz, beton; 41x26 cm; sygn. i dat. na odwrocie: BB / 01 / 2008.

DEMARCATIION OF THE IMAGE 01

2008 bronze, concrete; 41x26 cm; sg. and dated BB / 01 / 2008 verso.

WYTYCZANIE OBRAZU, KSIĘGI

2007/2022 beton, brąz; 41 x 26 cm (każda z płyt); sygn., dat. i opisany na odwrocie:
B / BOŻENNA BISKUPSKA / WYTYCZANIE OBRAZU (...) 2007/2022.

DEMARCATIION OF THE IMAGINE, BOOKS

2007/2022 bronze, concrete; 41 x 26 cm (each); sg. and dated:
B / BOŻENNA BISKUPSKA / WYTYCZANIE OBRAZU (...) / 2007/2022 verso.

WYTYCZANIE OBRAZU W ZAMKNIĘCIU III

2022 beton, brąz, stal; 48,5 x 33 cm; sygn., dat. i opisany na odwrocie:
B / Bożenna Biskupska / WYTYCZANIE OBRAZU / - W ZAMKNIĘCIU III - / 2022.

DEMARCATIION OF THE IMAGINE, LOCKED IN III

2022 bronze, concrete; 48,5 x 33 cm; sg. and dated:
B / Bożenna Biskupska / WYTYCZANIE OBRAZU / - W ZAMKNIĘCIU III - / 2022 verso.

JEDNONOGI

2023 brąz, stal; wys. 13 cm; sygn. i dat. na spodzie: B / 2023; zestaw 12 sztuk.

ONE-LEGGED

2023 bronze, steel; ht. 13 cm; sg. and dated at the bottom: B / 2023; set of 12 pieces.

JEDNONOGI

2023 beton na metalowej konstrukcji; wys. ok. 230 cm.

ONE-LEGGED

2023 concrete, steel; ht. approx 230 cm.

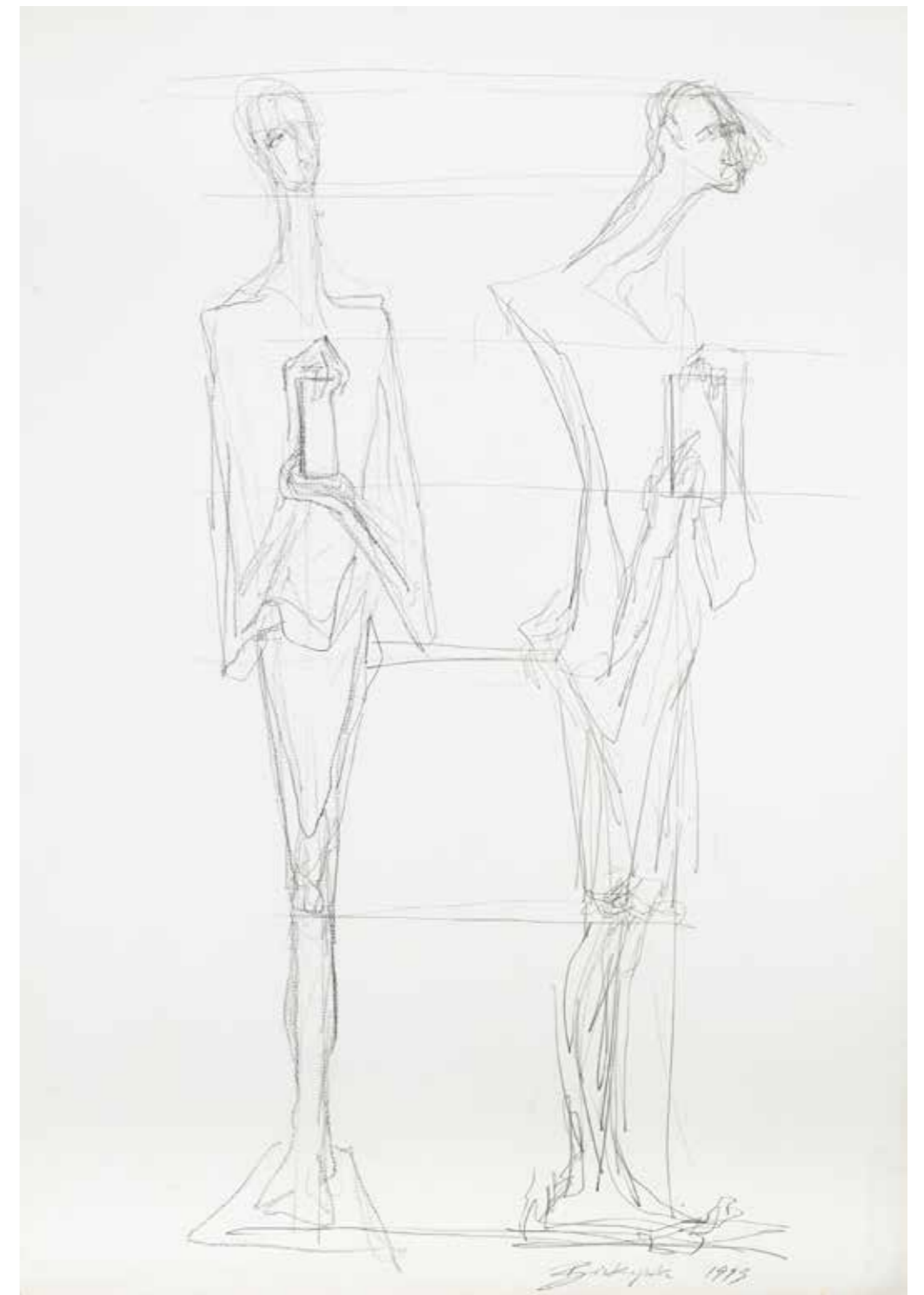

FIGURA JEDNONOGIEGO

1993 ołówek, karton; 72,3 x 50,3 cm; sygn. i dat. p. d.: Biskupska 1993 (ołówkiem).

ONE-LEGGED FIGURE

1993 pencil, cardboard; 72,3 x 50,3 cm; sg. and dated lower right: Biskupska 1993.

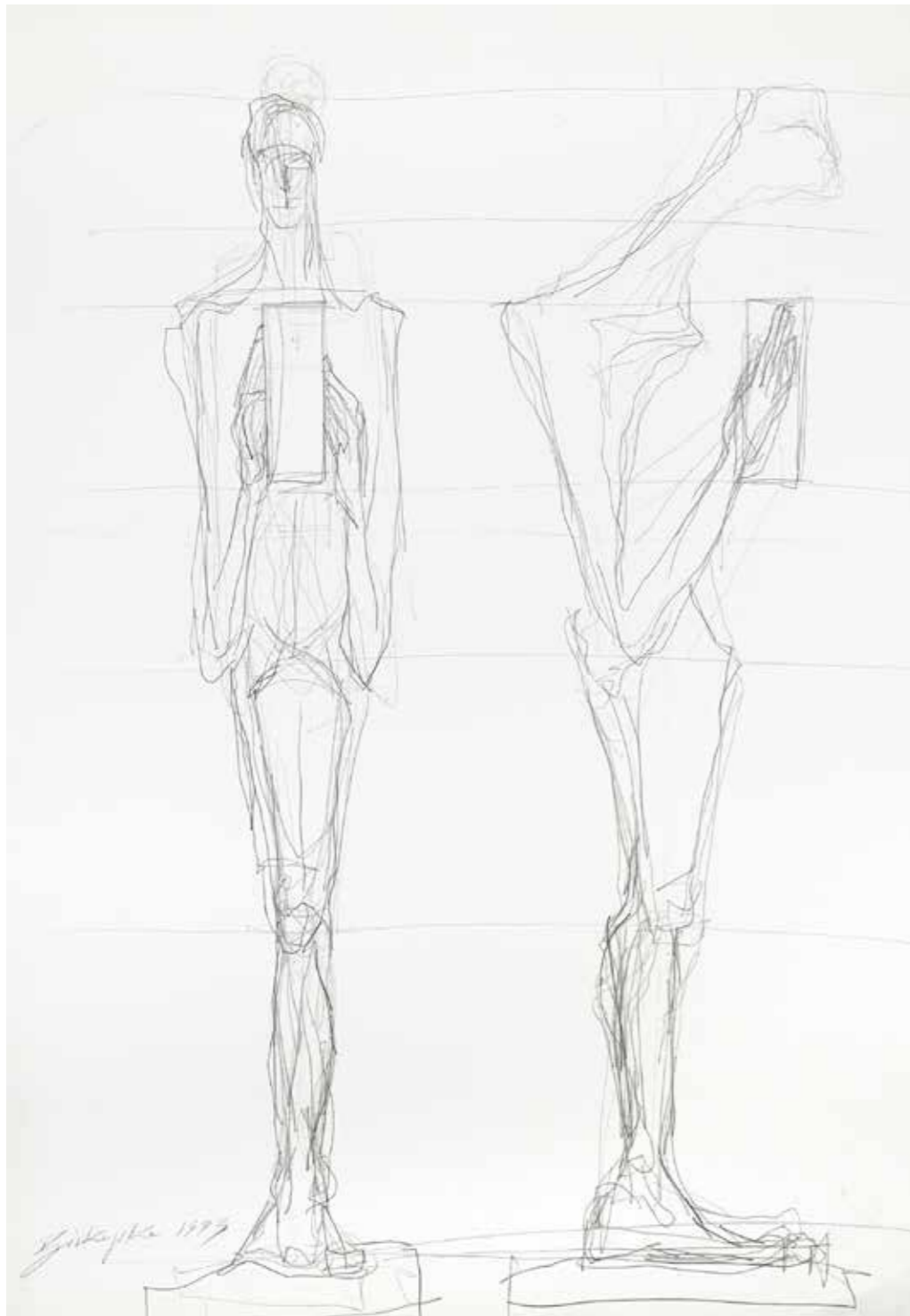

FIGURA JEDNONOGIEGO

1993 ołówek, karton; 72,3 x 50,3 cm; sygn. i dat. l. d.: Biskupska 1993 (ołówkiem).

ONE-LEGGED FIGURE

1993 pencil, cardboard; 72,3 x 50,3 cm; sg. and dated lower left: Biskupska 1993.

JEDNONOGI

1987-1988 olej, płótno; 210 x 135 cm; sygn. i dat. l. d.: B / 88; na odwrocie opis autorski:
BISKUPSKA / BOŻENNA / - JEDNONOGI - / 1987 / 210 x 135 / olej.

ONE-LEGGED

1987-1988 oil, canvas; 210 x 135 cm; sg. and dated lower left:
B / 88.; BISKUPSKA / BOŻENNA / - JEDNONOGI - / 1987 / 210 x 135 / olej verso.

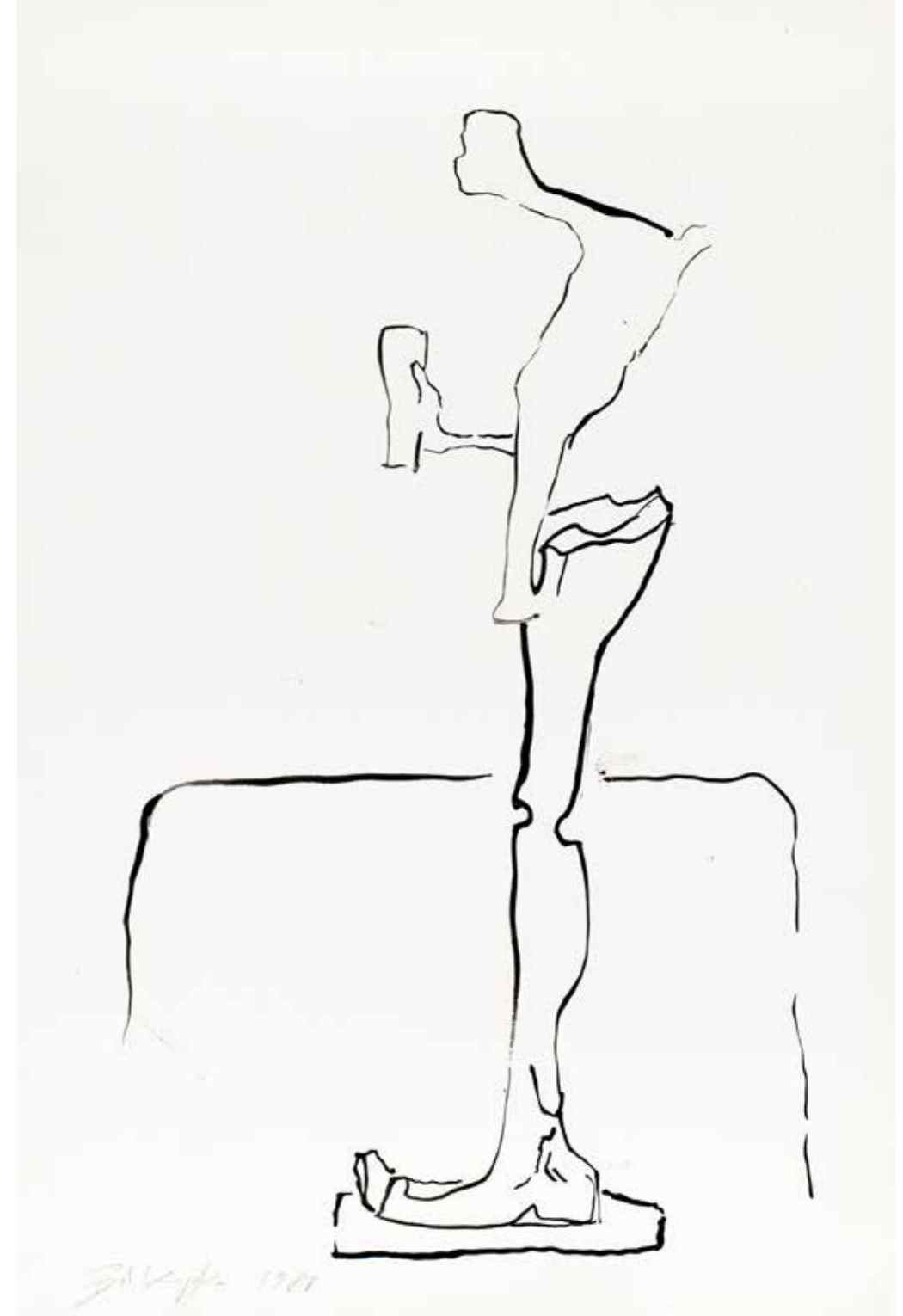

FIGURA JEDNONOGIEGO Z PUDEŁKIEM

1988 tempera, karton; 56,2 x 37,1 cm; sygn. i dat. l. d.: Biskupska 1988 (ołówkiem).

ONE-LEGGED FIGURE WITH BOX

1988 egg tempera, cardboard; 56,2 x 37,1 cm; sg. and dated lower left: Biskupska 1988.

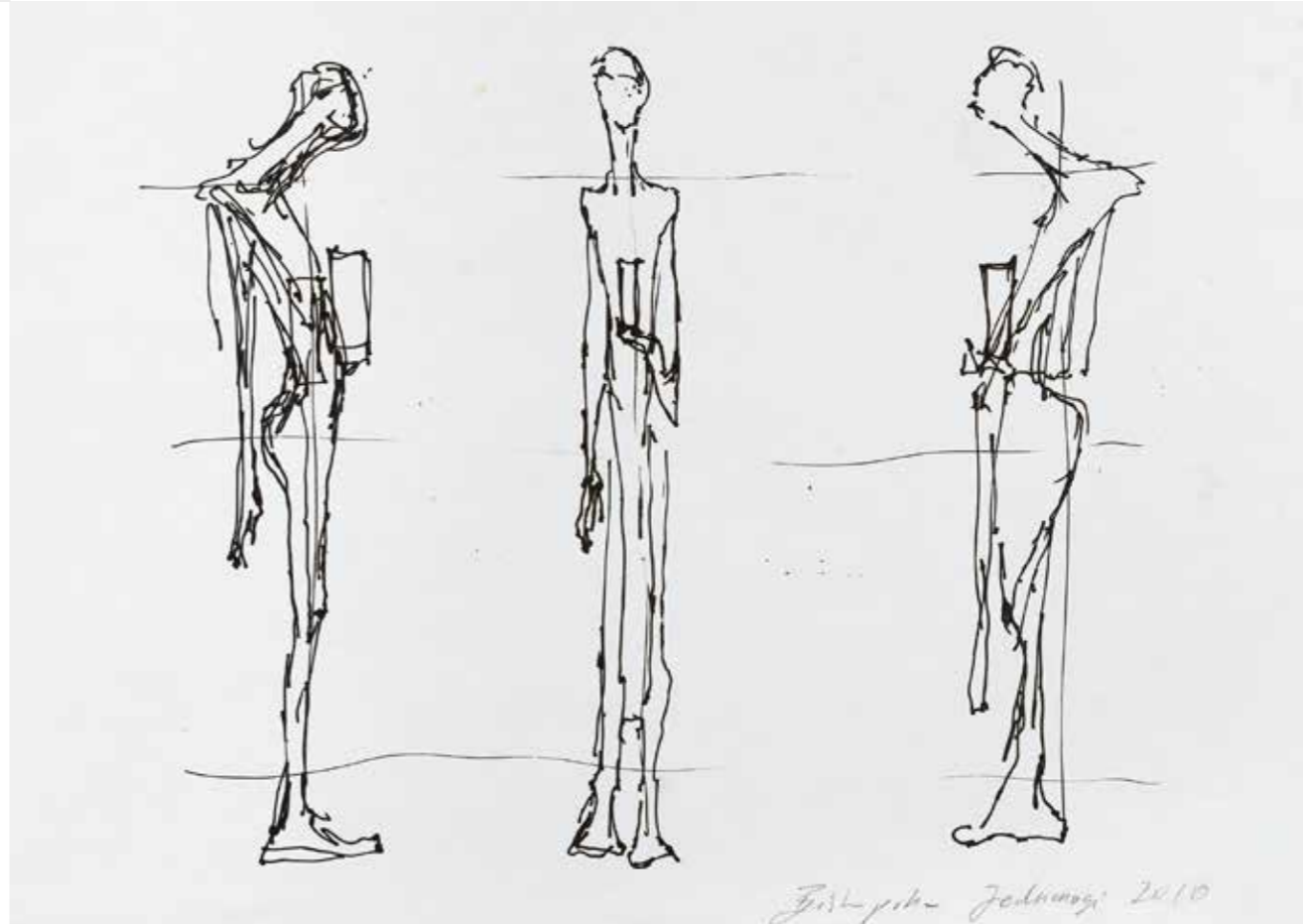
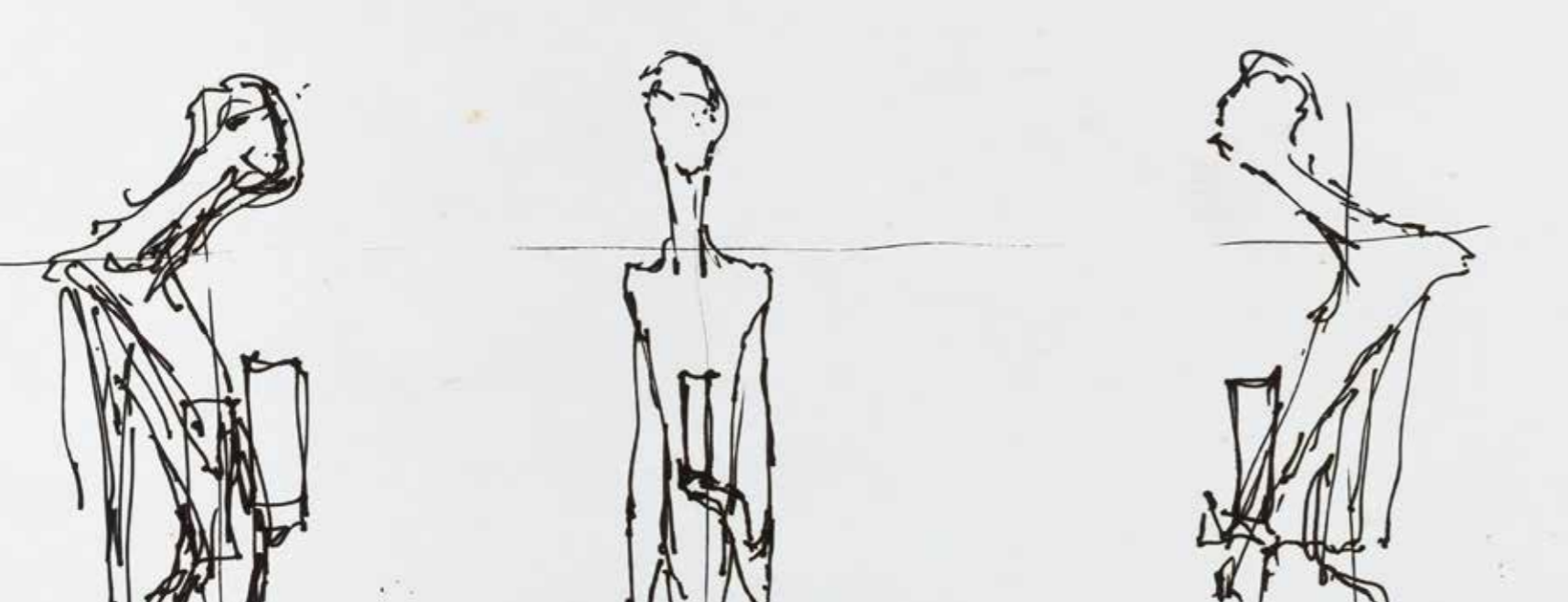
JEDNONOGI Z PUDEŁKIEM

1984 tempera, karton; 30 x 24 cm; sygn. i dat. p. d.: 84 / B / Biskupska (ołówkiem), opisana l. d.: Jednonogi z pudełkiem (ołówkiem); na odwrocie: projekty Płytowców w temperze sygn., dat. i opisany l. d.: Biskupska Płytowiec 1984 (ołówkiem).

ONE-LEGGED WITH BOX

1984 egg tempera, cardboard; 30 x 24 cm; sg. and dated lower right: 84 / B / Biskupska; inscr. lower left.: One-legged with box. Projects of Panelite, sg., dated and inscr. lower left.: Biskupska Płytowiec 1984 verso.

JEDNONOGI
2010 pisak, papier; 21,2 x 29,7 cm;
sygn., dat. i opisany p. d.: Biskupska Jednonogi 2010 (ołówkiem).

ONE-LEGGED
2010 marker, paper; 21,2 x 29,7 cm;
sg., dated and inscr. lower right: Biskupska Jednonogi 2010.

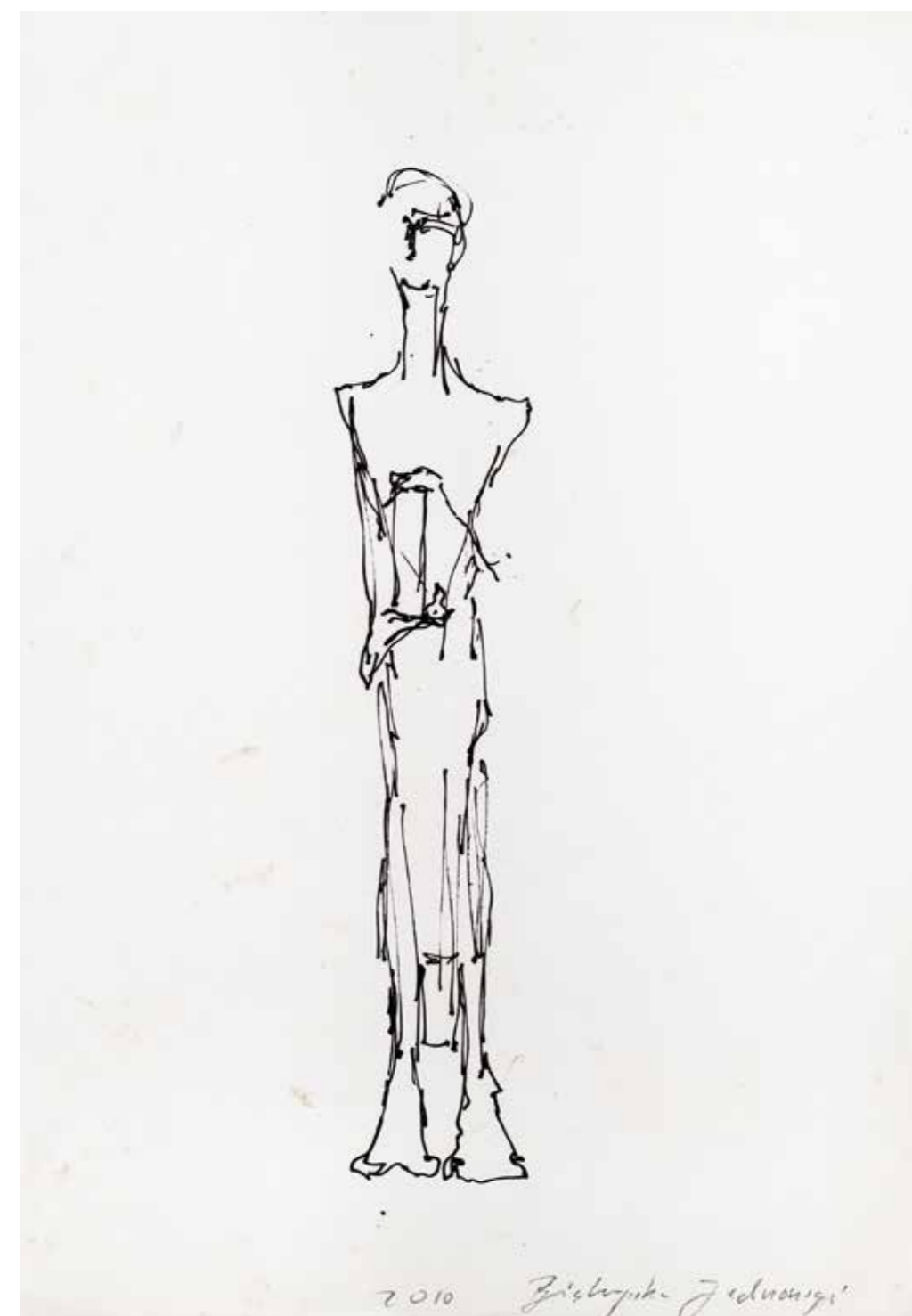
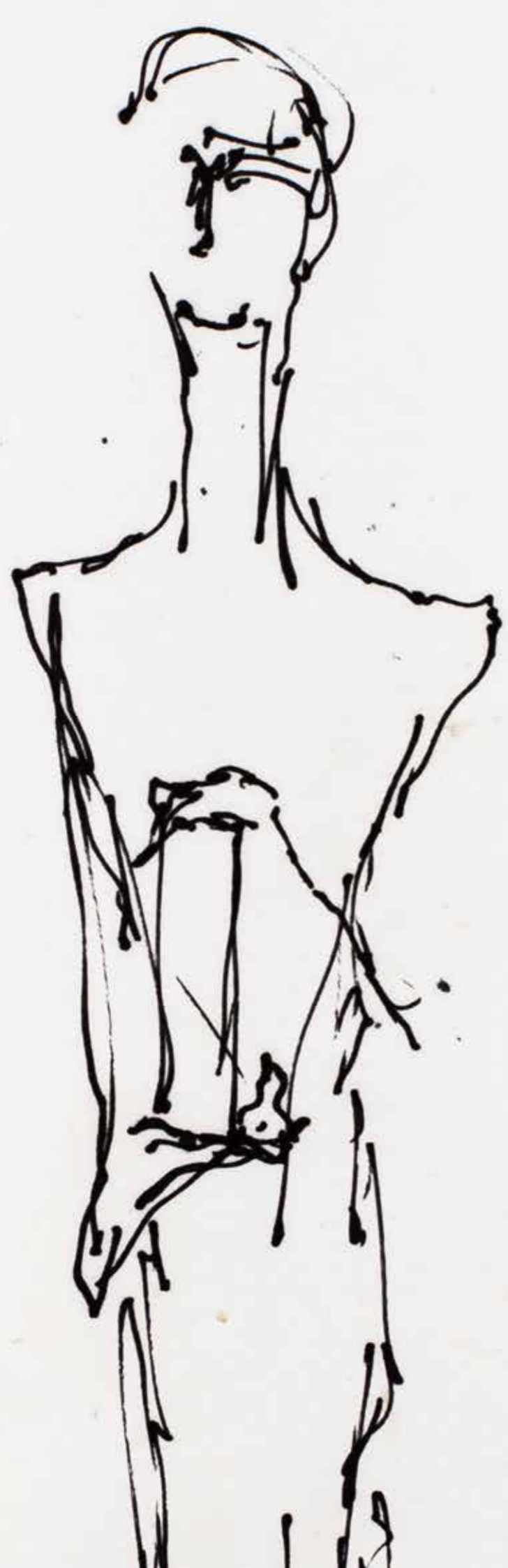

FIGURA Z PUDEŁKIEM

2010 cienkopis, papier; 29,7 x 21 cm;
sygn., dat. i opisany p. d.: 2010 Biskupska Jednonogi (ołówkiem).

FIGURE WITH BOX

2010 fineliner, paper; 29,7 x 21 cm;
sg., dated and inscr. lower right: 2010 Biskupska Jednonogi.

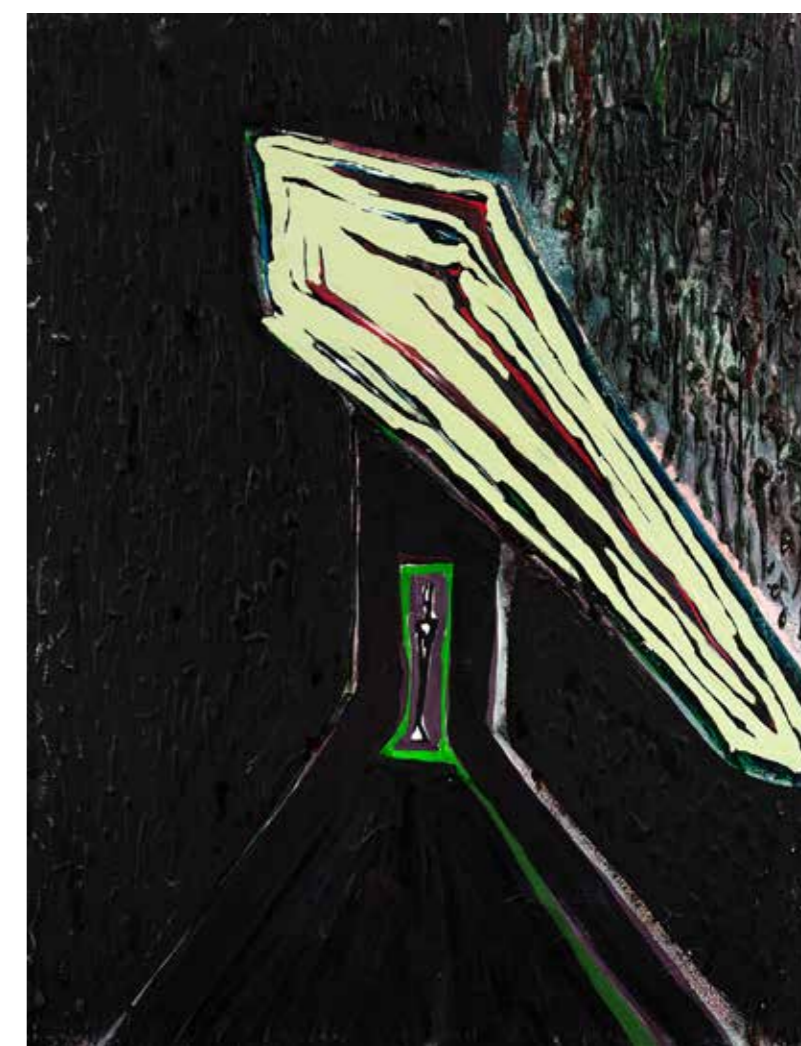
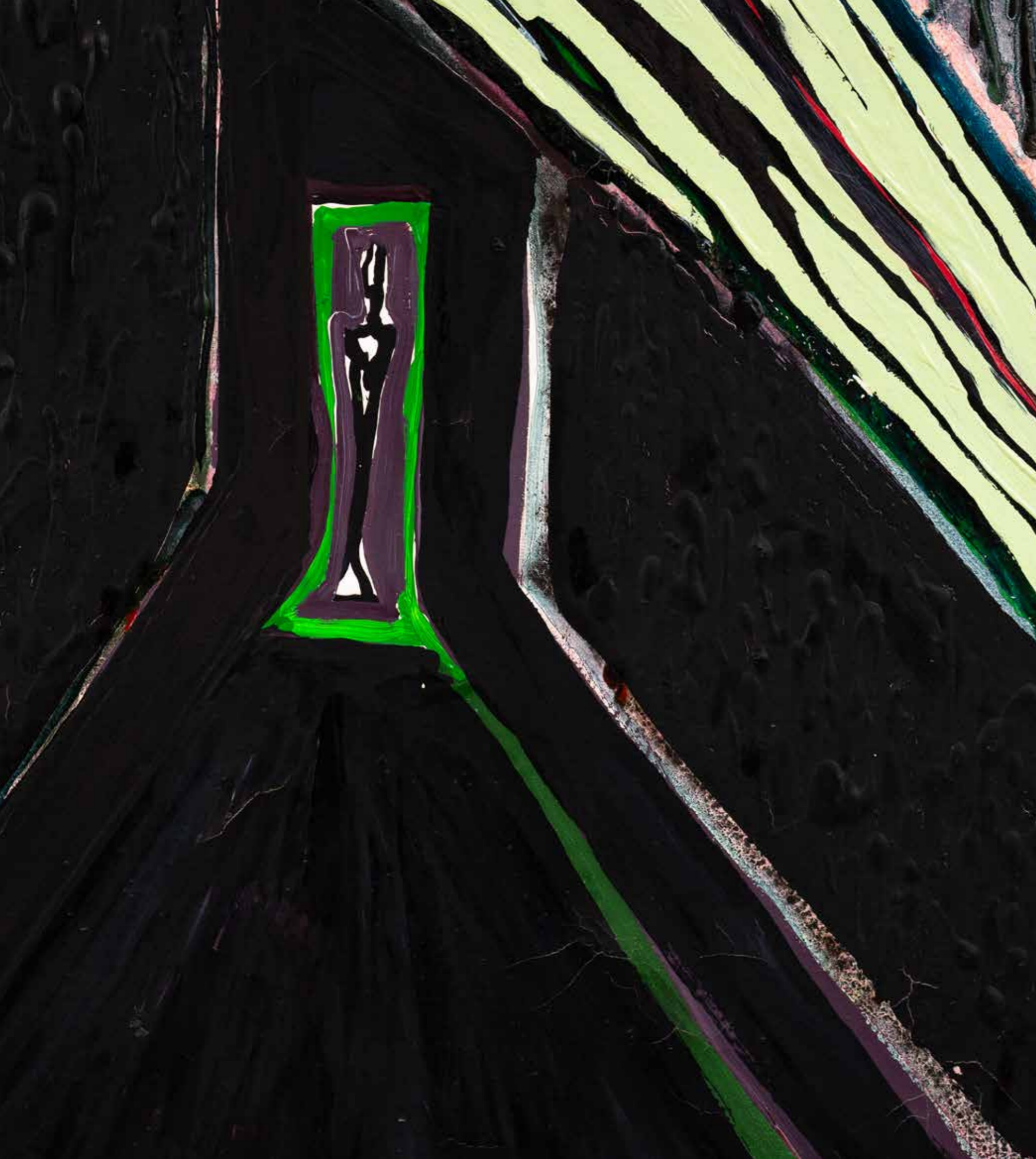
VI Z CYKLU: OPISANIE DOMU

1987-1988 olej, płótno; 210 x 135 cm;
sygn. i dat. p. d.: B / 87; na odwrocie opis autorski: Biskupska / Bożenna /
z cyklu - Opisanie domu - / 210 x 135 cm IV / 1988 / olej.

VI FROM THE SERIES: DESCRIBING THE HOUSE

1987-1988 oil, canvas; 210 x 135 cm;
sg. and dated lower right: B / 87. Biskupska / Bożenna /
z cyklu - Opisanie domu - / 210 x 135 cm IV / 1988 / olej verso.

FIGURY W PRZESTRZENI II

1982 olej, płótno; 65 x 50 cm; na odwrocie opis autorski: BOŻENNA / BISKUPSKA / FIGURY W PRZESTRZE - / NI II / olej / 65 x 50 cm / 1982.

FIGURES IN SPACE II

oil, canvas; 65 x 50 cm. BOŻENNA / BISKUPSKA / FIGURY W PRZESTRZE - / NI II / olej / 65 x 50 cm / 1982 verso.

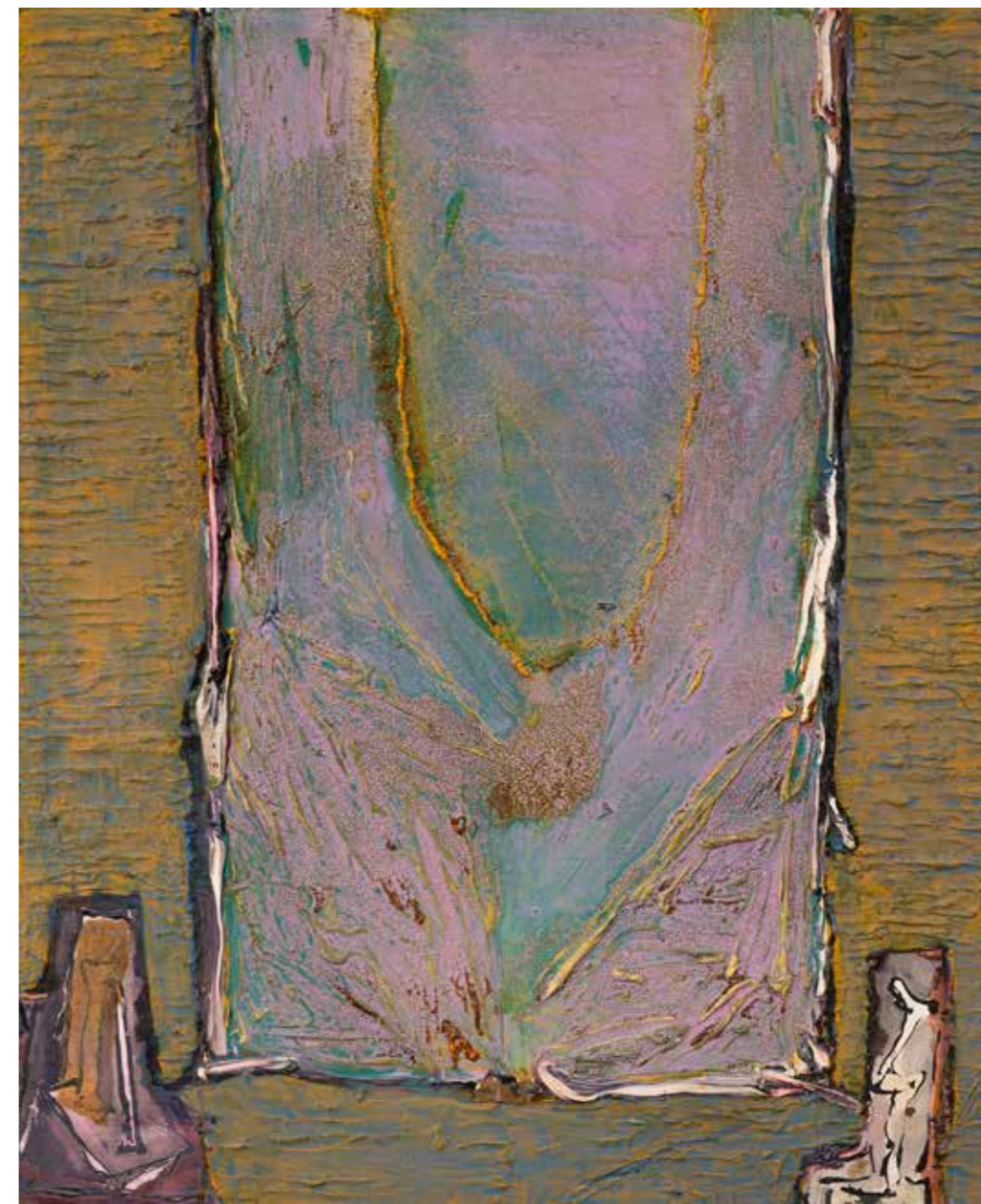

FIGURA IV

1989 olej, płótno; 73 x 61 cm; na odwrocie opis autorski:
BOŻENNA BISKUPSKA / - FIGURA - IV / 70 x 60 cm / olej / 1989.

FIGURE IV

1989 oil, canvas; 73 x 61 cm.
BOŻENNA BISKUPSKA / - FIGURA - IV / 70 x 60 cm / olej / 1989 verso.

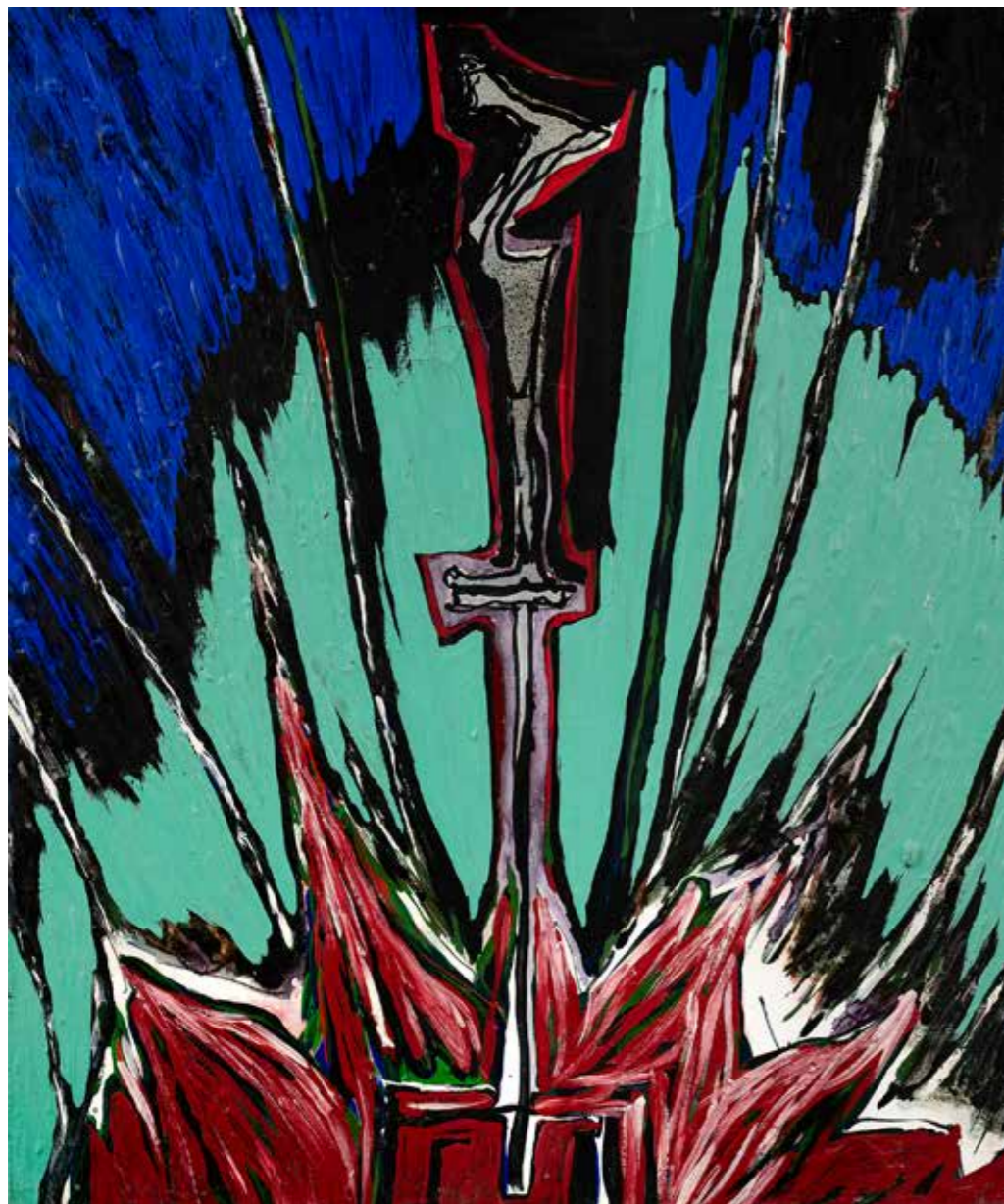

FORMY

1987 tempera, karton; 56 x 37,8 cm; sygn. i dat. p. d.: Biskupska 87; na odwrocie opis autorski: Biskupska Bożenna / „Formy” / 1987 / temp. / 52 x 45 (ołówkiem).

FORMES

1987 egg tempera, cardboard; 56 x 37,8 cm; sg. and dated lower right: Biskupska 87. Biskupska Bożenna / „Formy” / 1987 / temp. / 52 x 45 verso.

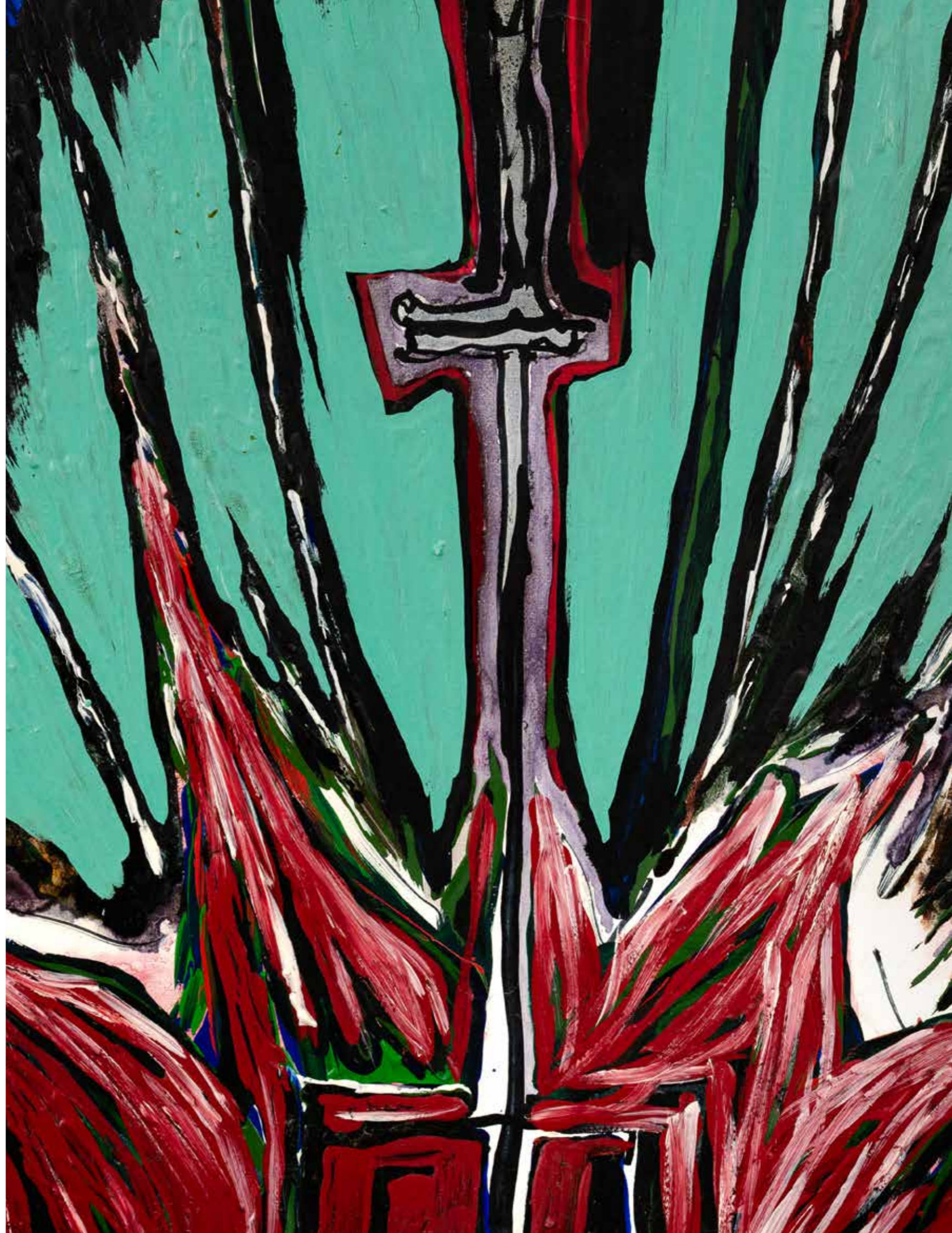

JEDNONOGI

1984 olej, płótno; 55,5 x 46 cm; na odwrocie opis autorski:
BOŻENNA / BISKUPSKA / JEDNONOGI / olej / 1984 / 45 x 50 cm.

ONE-LEGGED

1984 oil, canvas; 55,5 x 46 cm.
BOŻENNA / BISKUPSKA / JEDNONOGI / olej / 1984 / 45 x 50 cm verso.

FIGURY JEDNONOGIEGO

1991 tempera, karton; 51,4 x 73,4 cm;
sygn. i dat. l. d.: Biskupska 1991 (ołówkiem), opisany p. d.: 91 / B (ołówkiem).

ONE-LEGGED FIGURES

1991 egg tempera, cardboard; 51,4 x 73,4 cm;
sg. and dated lower left: Biskupska 1991, inscr. lower right: 91 / B.

FIGURA III (W ZAMKNIĘCIU), 1989

olej, płótno; 145 x 90 cm; sygn. i dat. l. d.: B / 89; opisany na odwrocie:
BOŻENNA BISKUPSKA / - FIGURA - III / w / zamknięciu / 1989 / 90 x 145 cm / olej.

FIGURE III (LOCKED IN), 1989

oil, canvas; 145 x 90 cm; sg. and dated lower left: B / 89. BOŻENNA BISKUPSKA /
- FIGURA - III / w / zamknięciu / 1989 / 90 x 145 cm / olej verso.

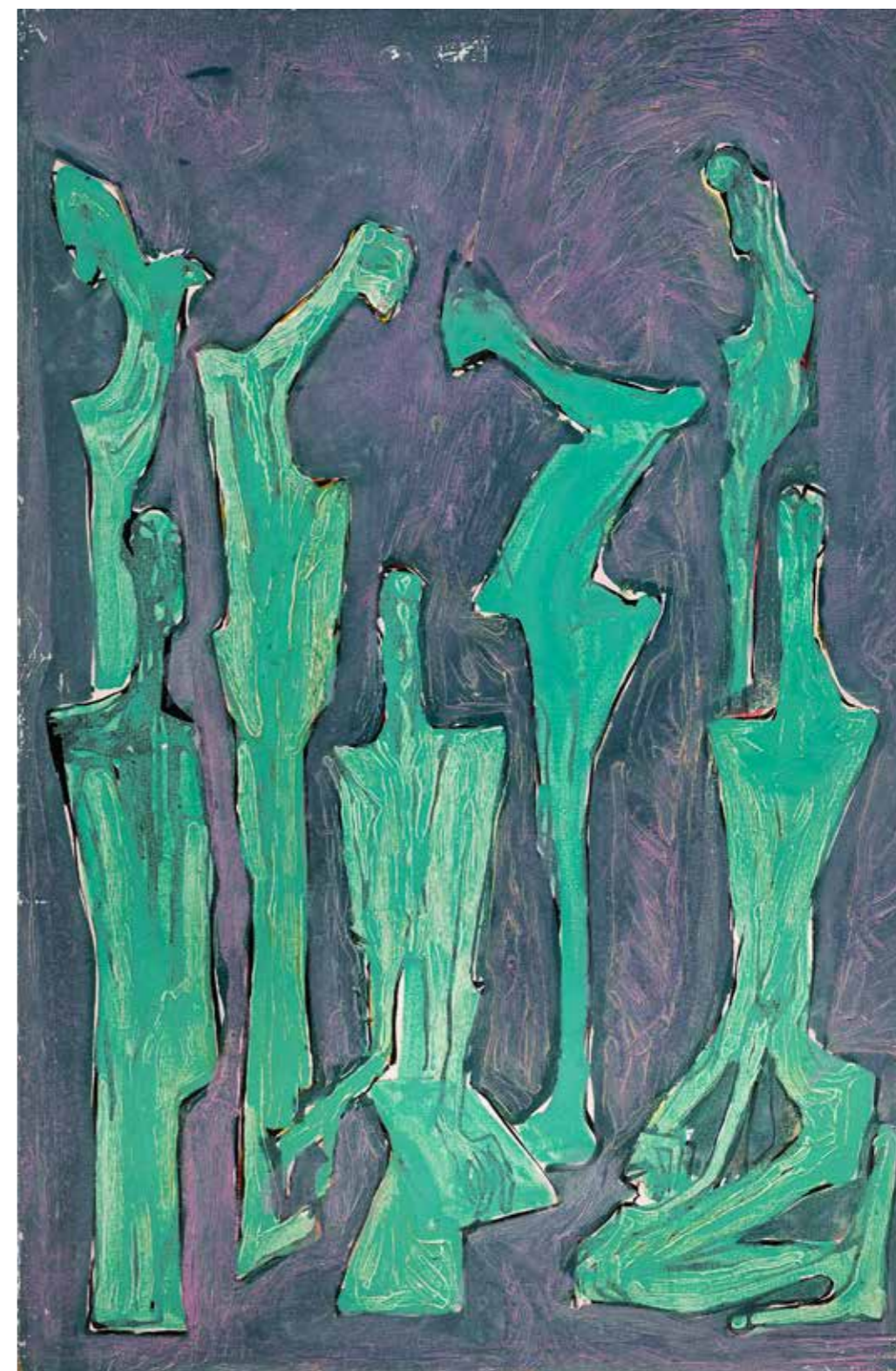
JEDNONOGI

1987 tempera, karton; 55,7 x 38 cm; sygn. i dat. w kompozycji: Biskupska 87;
na odwrocie opis autorski: Biskupska Bożenna / Jednonogi / 1987 / temp. /
52 x 45 (ołówkiem).

ONE-LEGGED

1987 egg tempera, cardboard; 55,7 x 38 cm; sg. and dated in the composition:
Biskupska 87. Biskupska Bożenna / Jednonogi / 1987 / temp. / 52 x 45 verso.

FIGURY

1991 olej, płótno; 100 x 65 cm;
na odwrocie opis autorski: BOŻENNA / BISKUPSKA / FIGURY / 100 x 65 / olej / 1991.

FIGURES

1991 oil, canvas; 100 x 65 cm.
BOŻENNA / BISKUPSKA / FIGURY / 100 x 65 / olej / 1991 verso.

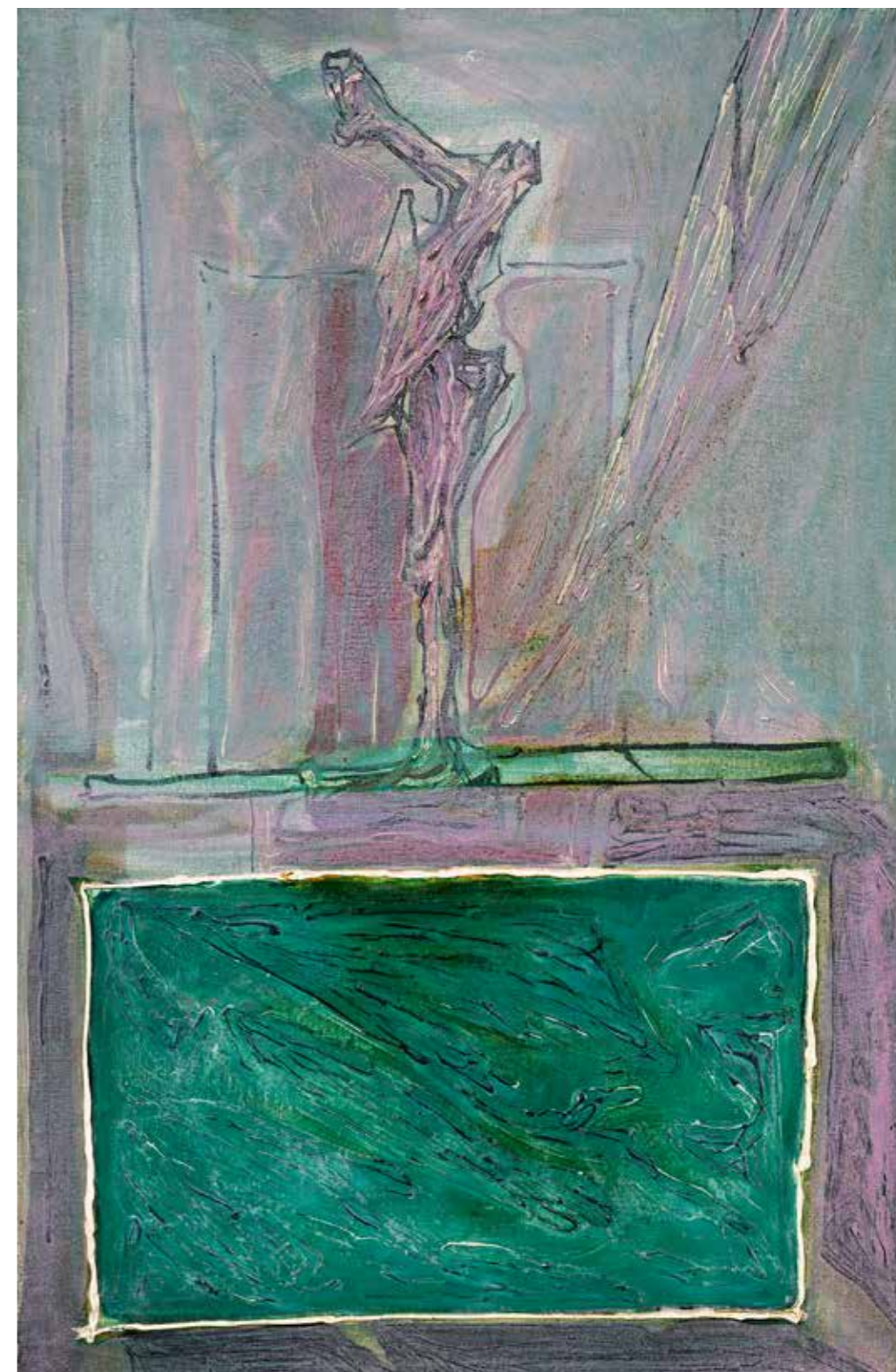

FIGURA NA COKOLE I

1991 olej, płótno; 100 x 65 cm; na odwrocie opis autorski:
BOŻENNA / BISKUPSKA / FIGURA NA COKOLE I / 100 x 65 / olej / 1991.

FIGURE ON SOCLE I

1991 oil, canvas; 100 x 65 cm.
BOŻENNA / BISKUPSKA / FIGURA NA COKOLE I / 100 x 65 / olej / 1991 verso.

JEDNONOGI

2007 brąz; 48 x 9 x 17 cm;
sygn., dat. i opisany na spodzie: Biskupska / 2007 / JEDNONOGI.

ONE-LEGGED

2007 bronze; 48 x 9 x 17 cm;
sg., dated and inscr. at the bottom: Biskupska / 2007 / JEDNONOGI.

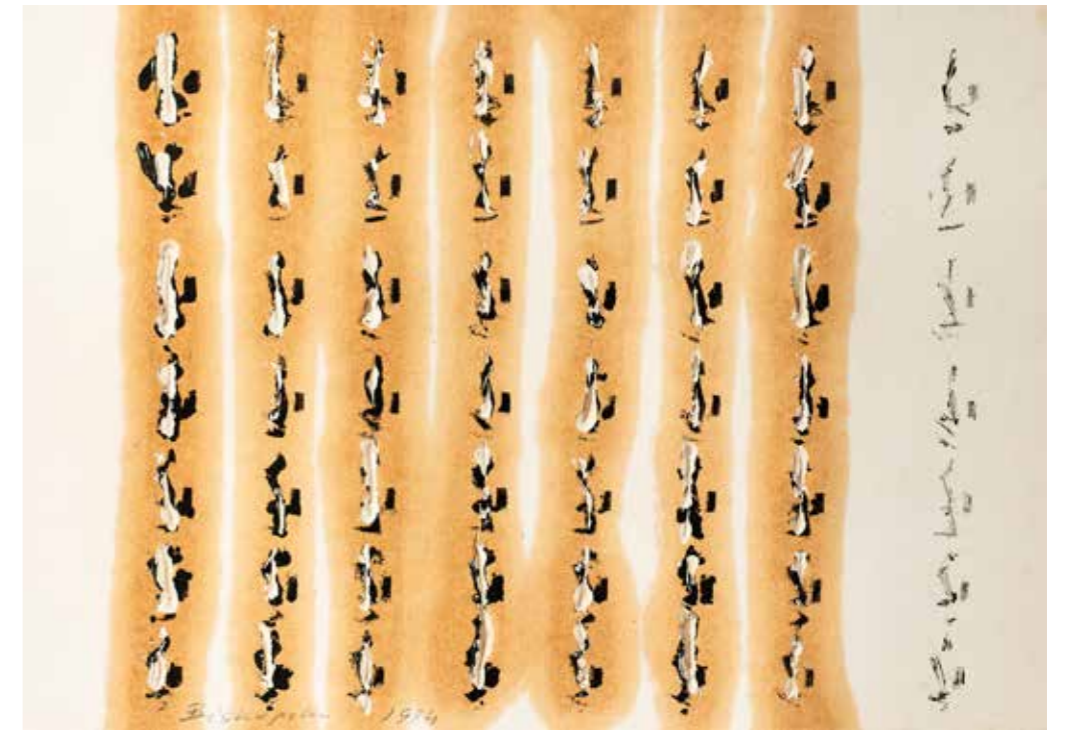

RYSUNEK RZEŻBY I

2021/2022 olej, węgiel, płótno; 180 x 120 cm; na odwrocie opis autorski:
Bożenna / Biskupska / RYSUNEK / RZEŻBY I / 180 x 120 /
olej, węgiel, płótno / 2021-2022 (flamastrem).

SCULPTURE DRAWING I

2021/2022 oil, coal, canvas; 180 x 120 cm;
Bożenna / Biskupska / RYSUNEK / RZEŻBY I / 180 x 120 /
olej, węgiel, płótno / 2021-2022 verso.

WYTYCZANIE OBRAZU

1994 olej, karton; 21 x 30 cm;
sygn., dat. l. d.: Bożenna Biskupska 1994 (ołówkiem);
opisany na odwrocie: Początki wytyczania obrazu / 1994 (ołówkiem).

DEMARCATIION OF THE IMAGE

1994 oil, cardboard; 21 x 30 cm;
sg. and dated lower left: Bożenna Biskupska 1994.
Początki wytyczania obrazu / 1994 verso.

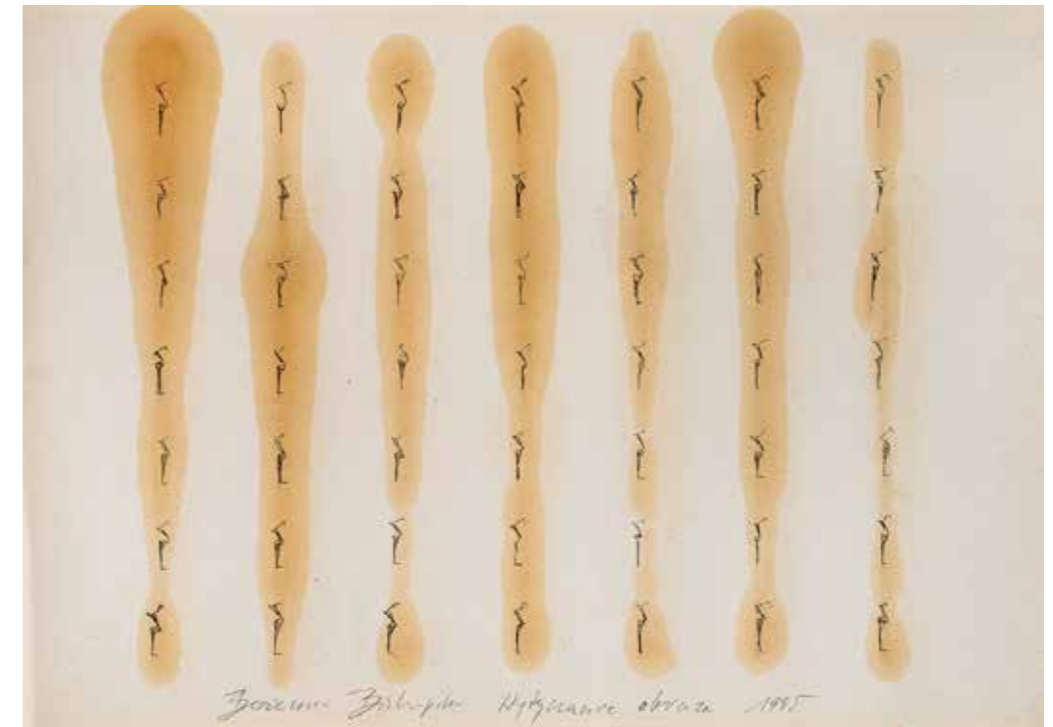
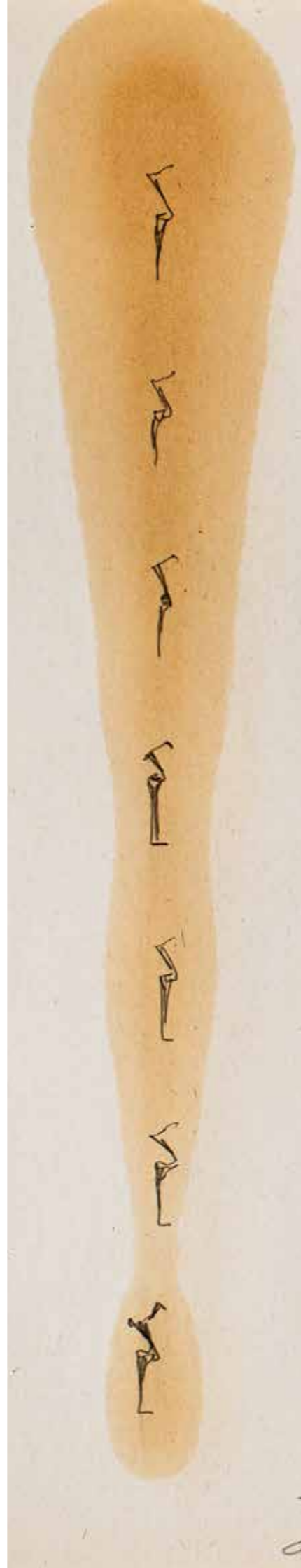
WYTACZANIE OBRAZU

1994 olej, karton; 21 x 30 cm;
 sygn., dat. l. d.: Bożenna Biskupska 1994 (ołówkiem);
 opisany na odwrocie: Początki wytaczania obrazu / 1994 (ołówkiem).

DEMARCATIION OF THE IMAGE

1994 oil, cardboard; 21 x 30 cm;
 sg. and dated lower left: Bożenna Biskupska 1994.
 Początki wytaczania obrazu / 1994 verso.

WYTYCZANIE OBRAZU

1995 ołówek, olej lniany, papier; 30 x 42,5 cm;
sygn., dat. i opisany u dołu: Bożenna Biskupska Wytyczenie obrazu 1995 (ołówkiem).

DEMARCATON OF THE IMAGE

1995, pencil, inseed oil, paper; 30 x 42,5 cm;
sg., dated and inscr.: Bożenna Biskupska Wytyczenie obrazu 1995.

NA COKOLE

1990 olej, plótno; 82 x 60 cm sygn. i dat. l. d.: B 89; BOŽENNA BISKUPSKA / - NA COKOLE - / olej/plótno / 81 x 60 cm / 1990 r. (flamastrem).

ON THE SOCLE

1990 oil, canvas; 82 x 60 cm; sg. and dated lower left: B 89.
BOŽENNA BISKUPSKA / - NA COKOLE - / olej/plótno / 81 x 60 cm / 1990 r. verso.

FIGURY, Z CYKLU: KLATKA

1992 olej, płótno; 210 x 131 cm; sygn. i dat. l. d.: BISKUPSKA 92; na odwrocie opis autorski:
BOŻENNA BISKUPSKA / z cyklu: KLATKA / -FIGURY- / 210 x 135 / olej / 1992.

FIGURES FROM THE SERIES: CAGE

1992 oil, canvas; 210 x 131 cm; sg. and dated lower left: BISKUPSKA 92.
BOŻENNA BISKUPSKA / z cyklu: KLATKA / -FIGURY- / 210 x 135 / olej / 1992 verso.

WYTYCZANIE OBRAZU

2003 olej, karton; 50 x 70 cm; sygn., dat. i opisany u dołu:
Bożenna Biskupska - Wytaczanie obrazu - J/9 2003 (ołówkiem).

DEMARCATIION OF THE IMAGE

2003 oil, cardboard; 50 x 70 cm; sg., dated and insrc.:
Bożenna Biskupska - Wytaczanie obrazu - J/9 2003.

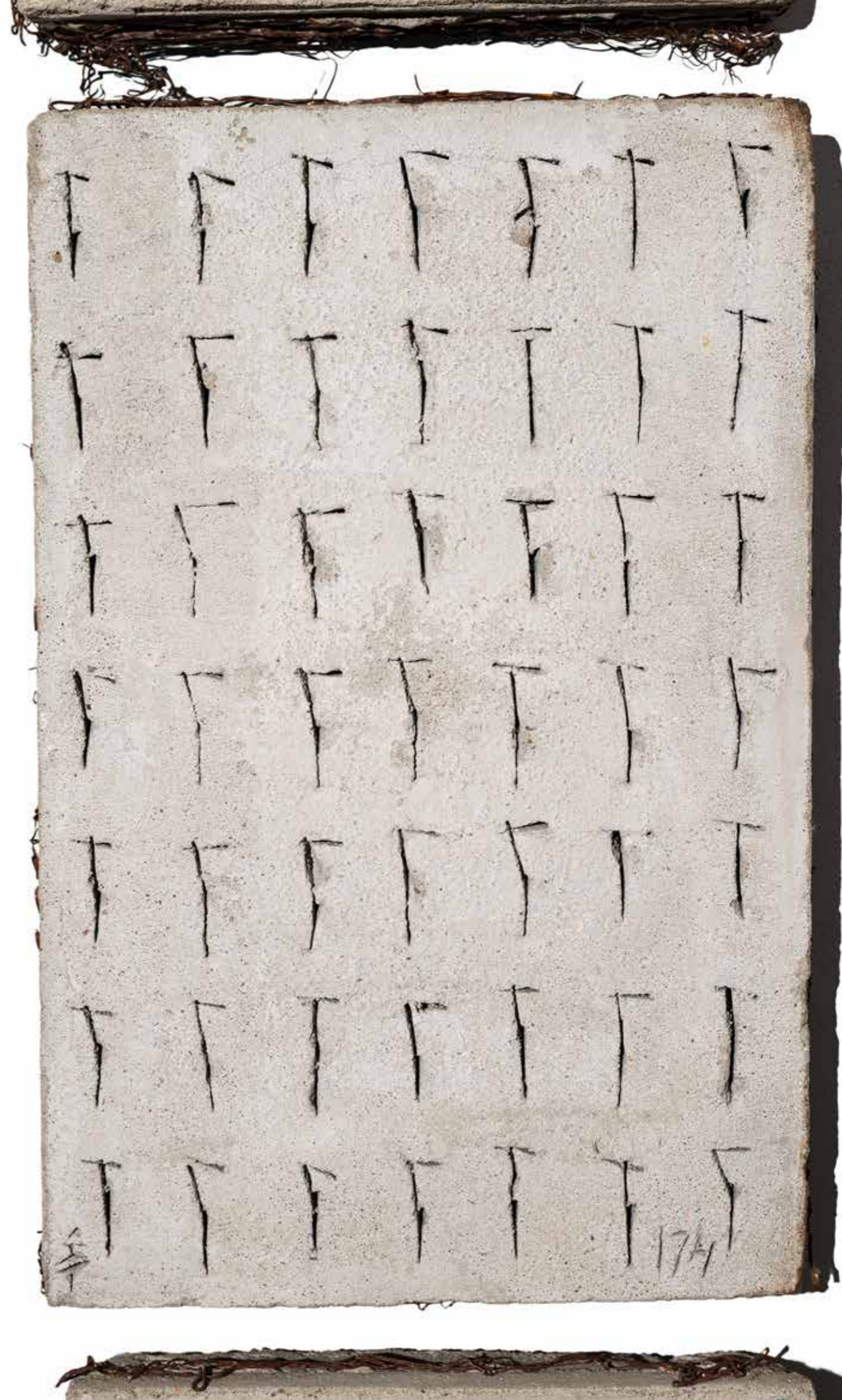

WYTYCZANIE OBRAZU 343

1998-2001 beton; 41 x 27 cm;
wybrane kafle sygn. l. d.: B (ryte), numerowane p. d.: 244, XX, 174, 158, 196 (ryte).

DEMARCATON OF THE IMAGE 343

1998-2001 concrete; 41 x 27 cm; some tiles are numbered lower left: B (engraved),
some tiles are numbered lower right: 244, XX, 174, 158, 196 (engraved).

Fragment ekspozycji „Bożenna Biskupska. Artystka i Budowla możliwa”,
Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Pawilon Czterech Kopuł,
fot. Łukasz Brodowicz.

Wystawa Bożenny Biskupskiej „Prace z lat 1982 – 2002”, 2003 rok, Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, fot. archiwum Fundacji Sztuki Współczesnej In Situ

KALENDARIUM

1967

W latach 1967-1970 uczęszczała do Liceum Sztuk Plastycznych w Warszawie.

1970

W latach 1970-1972 studiowała malarstwo w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu.

W 1970 artystka rozpoczyna cykl prac w tkaninie związanych z figurą ludzką, który kontynuuje do 1980 roku.

1972

W latach 1972-1976 studiuje w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, gdzie uzyskała dyplom z malarstwa w pracowni profesora Tadeusza Dominika oraz z tkactwa w pracowni profesora Zbigniewa Gostomskiego i z prac na papierze w pracowni profesora Romana Owidzkiego.

1976

Bożenna Biskupska bierze udział w XI Ogólnopolskiej Wystawie Sztuki Młodych w Sopocie, gdzie otrzymuje wyróżnienie.

W tym czasie tworzy 5 tkanin z sizalu z motywem figury ludzkiej o wymiarach ok. 3 x 3 m oraz 10 tkanin o wymiarach ok. 100 x 100 cm, które zostały zaprezentowane podczas wystawy w Palace Kirke w Kopenhadze.

1978

W 1978 roku Bożenna Biskupska debiutuje pokazem jednego dzieła w Domu Artysty Plastyka. Również w tym roku na świat przychodzi Zuzanna – córka artystki.

1980

W 1980 roku opracowuje kartony do ostatniej wykonanej tkaniny (350 x 850 cm) *Spotkanie Bolesława Chrobrego z cesarzem Ottonem* obecnie znajdującej się w zbiorach Muzeum Archeologicznego Środkowego Nadodrza w Świdnicy. Powstaje pierwsza monumentalna figura *Figura biała* wykonana z włókna poliamidowego o przeźroczystej opalizującej strukturze, która stała się częścią scenografii do przedstawienia *Kamienie ze Seoon River* w Starej Prochowni w Warszawie. Rzeźba znajduje się w zbiorach Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze.

W latach 1980-1983 Bożenna Biskupska pracuje nad cyklem obrazów figuratywnych *Współistnienie*.

WSPÓŁISTNIENIE – cykl ekspresyjnych obrazów figuratywnych stanowiących swoistą opozycję do realizowanych równoległe monolitycznych rzeźb, jednocześnie zbliżających się do rzeźb w fizycznej budowie materii, poprzez nakładanie kolejnych warstw koloru. Istotne jest także dostosowanie formatu obrazu do naturalnej wielkości figury ludzkiej.

1981

Artystka bierze udział w VII Festiwalu Sztuki w CBWA Warszawie, gdzie otrzymuje II nagrodę.

1982 - 1984

W latach 1982-1984 Bożenna Biskupska opracowuje cykl 6. figur *Trwanie* o charakterze monolitycznym, którego celem jest aranżowanie przestrzeni, organizowanie i stwarzanie wzajemnych relacji pomiędzy rzeźbą. Układy nierozzerwalnie związanych ze sobą rzeźb dają możliwość organizowania pewnego obszaru, w którym istotne są: gra proporcji i zależności poszczególnych elementów rzeźbiarskich. Figury te obecnie znajdują się w zbiorach Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze. W tym czasie

powstają także pierwsze prace rzeźbiarskie w brązie.

Równoległe Bożenna Biskupska pracuje nad 32. rzeźbami z cyklu *Misterium Czasu*, które będą prezentowane podczas XLI Biennale Sztuki w Wenecji w 1984 roku. Na cykl składają się wolnostojące figury o wysokości ok. 250 cm oraz tzw. destrukty – elementy pozwalające na swobodne kreowanie przestrzeni. Cała grupa rzeźb została wykonana z trocin, pakuł i sizalu, wiązanych za pomocą żywicy epoksydowej. Część cyklu *Misterium czasu* została zaprezentowana w Galerii Zamek w Reszlu w 1985 roku, w warszawskiej Zachęcie w 1986 roku, Galerii Im Turm w Berlinie w 1989 roku oraz podczas realizacji filmu *Misterium czasu - żywioły, żywiołem* opętane w reżyserii Barbary Dykińskiej w 1985 roku. W latach 1982-1984 Bożenna Biskupska tworzy wielkoformatowe dzieła malarskie z cyklu *Non omnis moriar*. W kolejnych latach eksploruje ten temat w materii rzeźbiarskiej. Wybrane płótna z cyklu *Non omnis moriar* znajdują się m.in. w zbiorach Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze oraz Muzeum Narodowym w Kielcach.

1983

Powstają pierwsze rzeźby w brązie – *Płytwce* obecnie znajdujące w się w kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi oraz Uniwersytetu Humboldta w Berlinie. Rzeźby zostały również zaprezentowane podczas XIV Międzynarodowego Biennale Małych Rzeźb w Brązie w Padwie w 1986 roku.

1984

W latach 1984-1985 powstaje 5 rzeźb z pakuł i trocin utwardzanych żywicą z cyklu *Płytwce* o zwartej, monolitycznej bryle. Artystka poszukuje formy, która w najpełniejszy sposób pozwoli przedstawić koncepcję czasu równocześnie ingerującej – wytyczającej przestrzeń, równocześnie

rezygnuje z posługiwania się figurą ludzką i zmierza w kierunku form abstrakcyjnych. Rzeźby zostały zaprezentowane w Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze w 1988 roku.

Równoległe artystka opracowuje kolejny cykl rzeźbiarski *Non omnis moriar*, który składa się z 10. przyściennych rzeźb oraz 2., tzw. destruktyw, wykonanych z konopi, lnu, pakuł i trocin zatapiających w żywicy, umieszczonych na konstrukcji metalowej. Artystka wprowadza kolor. Jako pierwszy pojawia się czerwony. Zarys rysunku postaci na papierze przerodził się w układ rzeźb. Postacie te sugerują symboliczne znaczenie skupione wokół tragicznego wymiaru egzystencji człowieka, jego nieuchronnego losu. Rzeźby zostały zaprezentowane w 1986 roku na wystawie w Państwowym Muzeum Oświęcim-Brzezinka. W 1984 roku powstaje forma *Sarkofag*, kostium autorki wykorzystany został w filmie Barbary Dykińskiej *Misterium czasu* oraz pierwsze rysunki figury *Jednonogięgo*. W 1984 roku Bożenna Biskupska zostaje laureatką nagrody I stopnia im. Stanisława Wyspiańskiego za malarstwo i rzeźbę oraz otrzymuje stypendium Ministra Kultury i Sztuki. Uczestniczy również w V Międzynarodowym Biennale Miniatury Tkackiej, Savaria Museum w Szombathely na Węgrzech, gdzie otrzymuje I nagrodę za tkaniny z cyklu: *Formy*. Prace z tego cyklu znajdują się w zbiorach Savaria Museum oraz Historyczno-etnograficznym Muzeum w Chojnicach. Również w 1984 roku jej rzeźby reprezentują Polskę podczas XLI Biennale Sztuki w Wenecji.

1985-1987

Artystka zaczyna eksplorować nową materię rzeźbiarską – beton. Odchodzi od formy monolitycznej i materiałów naturalnych. Ekspresja prac wydaje się zbliżona do malarskiej. Rzeźby ulegają dalszej deformacji.

Fragment ekspozycji „Bożenna Biskupska. Artystka i Budowla możliwa”, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Pawilon Czterech Kopuł, fot. Łukasz Brodowicz.

Bożenna Biskupska zaczyna stosować czyste barwy jak: błękit, czerwień, ultramaryna. Rzeźby sytuowane są w wytyczonych, ściśle określonych geometrycznie przestrzeniach na niewysokim podwyższeniu, wypłonionym ziemią pokrytą czystym pigmentem. Powstają rzeźby *Organizm*, *Siedzący*, *Jednonogi* w intensywnych, czystych barwach odpowiednio: turkusowym, czerwonym, ultramarynowym oraz rzeźba *Płytwiec*.

1986

W warszawskim Centralnym Biurze Wystaw Artystycznych (obecnie Zachęta Narodowa Galeria Sztuki) odbywa się monograficzna wystawa podsumowująca dotychczasowe dokonania artystyczne Bożenny Biskupskiej.

1987-1988

Powstają rzeźby *W drodze*, które są pomostem między dotychczasową twórczością rzeźbiarską a figurą *Jednonogiego*. Równocześnie artystka tworzy rzeźbę *Chwytający powietrze* powiązaną z późniejszym cyklem obrazów *Klatka*.

W tym czasie artystka bada nowe koncepcje. Zamiast organizowania przestrzeni zaczyna ją zaznaczać dzięki wyjściu rzeźb w plener. W ten sposób równocześnie utrzymuje relacje z naturą wcześniej akcentowaną wykorzystywanymi materiałami.

Artystka rozpoczyna nowy cykl malarski *Opisanie domu*. Ekspresyjne płótna ukazują zgeometryzowaną postać ludzką, a podczas wystaw były zestawiane z rzeźbami w betonie.

Odbywają się dwie ważne monograficzne wystawy artystki. Pierwsza w Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, podczas której zaprezentowane zostały najważniejsze cykle prac: *Płytwce*, *Misterium czasu*, obrazy z cyklu *Non omnis moriar* i *Opisanie domu* oraz rzeźby: *Organizm*, *Siedzący*, *Jednonogi*. Była to wystawa, na której pierwszy raz została pokazana figura *Jednonogiego*. Motyw postaci o jednej nodze stanie się dominującym w twórczości artystki. Druga prezentacja została zorganizowana w Muzeum Narodowym w Kielcach.

1989

Podobnie jak w zielonogórskim muzeum Bożenna Biskupska prezentuje cykle prac: *Płytwce*, *Misterium czasu*, obrazy z cyklu *Non omnis moriar* i *Opisanie domu* oraz rzeźby: *Organizm*, *Siedzący*, *Jednonogi* w Im Turm Gallery w Berlinie.

Bożenna Biskupska rozpoczyna cykl malarski *Figura* z przeskalowaną postacią często trzymającą w dłoniach pudełko, który to motyw pojawił się już wcześniej w obrazie *Jednonogiz* lat 1987-1988. Powstaje ok. 40 obrazów o wielowarstwowej strukturze farby, przez którą wygaszana jest barwa ostatecznej kompozycji. W cyklu tym artystka zwraca również uwagę na ograniczenie jakim jest prostokąt płótna, znacząco abstrahujący przedstawienie z przestrzeni, co daje pole do rozważań na temat jej ograniczenia czy wyznaczenia. Prawdopodobnie w tym momencie należy upatrywać powstania idei *Klatki*, kontynuowanej w latach 90. XX wieku w rzeźbie, malarstwie oraz performansach. Również w tym momencie można odnaleźć załączek koncepcji *Wytyczania obrazu*. Obrazy z cyklu *Figura* znajdują się m.in. w kolekcji Kokusai Koeki Co. w Tokio.

W 1989 roku powstają dwa monumentalne płótna niezwykle ważne dla artystki: *Oczekiwanie* i *Źądło* potwierdzające odejście od malarstwa figuratywnego do nieprzedstawiającego. Otwierają one nową drogę formalnych rozwiązań, które będą eksplorowane w kolejnych latach. W obrazach pojawia się diagonalna linia i intensywne zestawienie barw widoczne wcześniej w polichromowanych, betonowych rzeźbach.

1991

W wyniku rozważań na temat przestrzeni, jej ograniczenia, akcentowania czy otwierania powstają pierwsze rzeźby i obrazy z cyklu *Klatka*. W rzeźbie jest to forma ażurowej, wiotkiej konstrukcji o wymiarach 300 x 100 x 100 cm, delikatnie rozwibrowanej dzięki zastosowaniu cienkiej, stalowej siatki, w której artystka umieściła rzeźbę. Równocześnie klatka ta została wykorzystana przez Bożennę Biskupską do jej performansu przygotowanego w jej pracowni, dla krytyków i artystów z międzynarodowej grupy Richarda Demarco. Oba wydarzenia pozwoliły na połączenie rozważań na temat czasu, które podejmowane były w rzeźbach z cyklu *Misterium czasu* oraz *Non omnis moriar*, w nowym kontekście trwania w wytyczonej przestrzeni. Klatka w różnych formach konstrukcyjnych z uwzględnioną figurą ludzką lub zdekonstruowana do jej poszczególnych elementów była prezentowana w galerii Atrium Międzynarodowego Funduszu Walutowego w Waszyngtonie w 1994 roku oraz Muzeum Polskim w Chicago w 1995 roku. Wprowadzane przez Bożennę Biskupską modyfikacje prowadzą również do kolejnego elementu istotnego dla niej, jakim jest gest artysty, co szczególnie będzie widoczne w cyklu prac *Wytyczanie obrazu* malowanych olejem lnianym na niezagruntowanym płótnie, gdzie początkowo widoczny jest jedynie nieznaczny ślad - linia pozostawiona na nieomal niezmiennym płótnie.

Formalne aspekty: wielowarstwowość i strukturalność, materia i gęstość warstwy malarskiej, pochodzące z cyklu *Figura* oraz zaobserwowana wówczas relacja między granicą płótna a przestrzenią początkowo podkreślaną niewielką bordiurą, rozwijane są w malarskiej wersji cyklu *Klatka*. Artystka sukcesywnie pomniejsza figurę ludzką będącą w pewnych aspektach nawiązaniem do postaci *Jednonogiego*, by ostatecznie w 1994 roku „uwolnić ją z klatki” i usunąć z obrazu. Od tego momentu figura *Jednonogiego* występować będzie w rzeźbiarskich formach wypowiedzi artystycznej jako punkt anektujący lub organizujący przestrzeń. Obrazy i prace na papierze z cyklu *Klatka* znajdują się w zbiorach Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku oraz kolekcji Banku Pekao S.A.

1993

Artystka pracuje nad rzeźbami biorącymi udział w spektaklu *KababaKai/Re-animacje* Lothe Lachmann Videoteatru „Poza”. Kooperacja z Jolantą Lothe i Piotrem Lachmannem przyniosła zderzenie formy rzeźbiarskiej z aktorem, dźwiękiem, wideo oraz prawami rządzącymi spektaklem. Inscenizacja została zrealizowana w Zamku Biskupim w Reszlu (Oddział Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie).

1994

W siedzibie Międzynarodowego Funduszu Walutowego w Waszyngtonie odbywa się wystawa Bożenny Biskupskiej - *Malarstwo i rzeźba*.

1995

To istotny rok w twórczości Bożenny Biskupskiej, kiedy to po 19 latach eksplorowania różnych idei, kanon podejmowanych przez nią tematów zostaje ukonstytuowany, a są nimi praca z przestrzenią, ślad, linia oraz czas. Wtedy też wracając do źródeł dyskursu dotyczącego sztuk plastycznych, artystka ustala nowy punkt wyjścia dla swojej koncepcji, jakim jest gest artysty - powstaje cykl *Wytyczanie obrazu*. Nie dziwi więc początkowe ograniczenie barwy do bieli z wykorzystaniem samego oleju lnianego, który dopiero z biegiem czasu nabiera koloru. Bożenna Biskupska kreśli pionowe lub horyzontalne linie na papierze. W innych kompozycjach, z wykorzystaniem szablonu systematycznie odciska hieroglificzne znaki uszeregowane w regularne układy. Równocześnie

odkrywa ślad jaki zostaje nie tylko na aktualnie opracowanym arkuszu, ale również na tych znajdujących się pod spodem. Skupienie się na niemal samym geście malarskim pozwala jej właśnie na intuicyjnym wytyczaniu przestrzeni oraz pozostawieniu śladu, który z biegiem czasu będzie się zmieniał - nabierał żółto złocistych tonów o różnym natężeniu. W tym roku powstają również pierwsze obrazy z tej serii na płótnie. Początkowo są to, podobnie jak przy pracach na papierze, uproszczone znaki zgromadzone jak w piśmie hieratycznym w grupach, by przeobrazić się w 1999 roku w linie horyzontalne lub od 2000 roku w wertykalne kreślone na zagruntowanym na biało lub surowym płótnie. Do tych dzieł artystka używa podobrazii dostosowanych do zasięgu jej ramion, równocześnie rejestruje proces twórczy na taśmie wideo. Prace z tego cyklu znajdują się w zbiorach Banku Pekao oraz Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Cykl był wystawiany także na wystawach w 1999 roku: *Wytyczanie obrazu* w Galerii Zamek w Reszlu oraz w BWA we Wrocławiu

W połowie lat 90. XX wieku powstają pierwsze realizacje z serii *Tektonika*, w których już wielokrotniona figura *Jednonogiego* odlana z brązu rozmieszczana jest na betonowej podstawie. Rzeźba ta znajduje się w zbiorach Muzeum Narodowego w Gdańsku.

W 1995 roku w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie wspólnie z Adamem Falkiewiczem tworzy instalację malarsko-muzyczną opartą o cykl *Wytyczanie obrazu*. W tym samym roku odbywa się indywidualna wystawa artystki w Muzeum Polskim w Chicago oraz *Zależności* w łódzkiej galerii Manhattan, gdzie prezentuje pierwszą *Budowlę możliwą* skonstruowaną z cegieł pozyskanych z własnego domu i katalogów naśladujących formę cegły. Na wystawie zostaje zaprezentowana również rzeźba *Jednonogiego* z betonu wykonana w 1987 roku.

W kolejnych latach artystka zintensyfikuje prace nad rzeźbiarskim cyklem *Wytyczanie obrazu*, w którego skład wejdą m.in. serie i instalacje: *Wytyczanie obrazu 343*, *Tektonika*, *Upakowanie*, *Księgi*, *Wytyczanie obrazu 01*. Kluczową postacią staje się figura *Jednonogiego* sukcesywnie modyfikowana i organizująca przestrzeń kompozycji w określonym porządku.

1996

Powstaje kolejna *Budowla możliwa*. Przy użyciu ośmiometrowych bali Bożenna Biskupska wytycza przestrzeń tworząc dynamiczne układy konstrukcji przy wykorzystaniu linii skośnych podobnie, jak w przypadku obrazów z serii *Klatka* zawierających w sobie linię diagonalną. Artystka rozpoczyna cykl obrazów *Rysunek rzeźby*, nad którym zintensyfikuje prace około 2017 roku oraz rozbuduje o instalację rzeźbiarską realizowaną w latach 2017-2020. Rzeźby z tej serii znajdują się w zbiorach Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.

1997

Powstaje cykl siedmiu monumentalnych, betonowych rzeźb *Jednonogiego*. Ostatecznie zdefiniowana figura staje się znakiem artystki. Bożenna Biskupska opracowuje system jej multiplikacji w oparciu o cyfrę 7 oraz eksperymentuje z zaznaczeniem czy też wytyczaniem przestrzeni za jej pośrednictwem. Powielona, lecz za każdym razem indywidualna figura *Jednonogiego*, zostaje umieszczona w stalowej klatce - bryle składającej się jedynie z metalowych krawędzi.

Bożenna Biskupska opracowuje cykl betonowych płyt o wymiarach 41 x 26 cm z hieroglificznie ujętą figurą *Jednonogiego* - *Wytyczanie obrazu 343*, na który składają się 343 kafle oraz 7 odlewów w brązie. Jest to ukonstytuowanie się koncepcji, w której artystka podkreśla figurę

Jednonogiego, oraz siedmiokrotną multiplikację. W ten sposób otrzymuje 49 postaci-znaków na każdym kafli w układzie 7 na 7, które kolejny raz pomnożone przez liczbę 7 płyt dają wynik łączny 343 znaków.

1998

Odbywają się dwie wystawy artystki podczas których prezentuje prace malarskie z cyklu: *Wytyczenie obrazu*. Pierwsza prezentacja ma miejsce w Pałacu Opatów - Muzeum Narodowym w Gdańsku, gdzie poza cyklem malarskim zostaje zaprezentowana rzeźba *Tektonika*. Druga prezentacja odbywa się w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku. Podobnie jak w przypadku innych dzieł, na przykład z cyklu *Klatka*, powstają figury *Jednonogiego* odlane w brązie nawiązujące do kolejnych tożsamości postaci i idei artystki.

1999

Bożenna Biskupska tworzy instalację *Upakowanie*. Na serię składają się zapisy na folii negatywowej betonowych płyt z wizerunkiem serii *Wytyczenie obrazu 343*, zamkniętych w układach na 7 płaszczyznach umieszczonych w stalowej klatce o wymiarach 300 x 240 x 240 cm. Równocześnie powstaje zapis wideo *Upakowanie* (17 min.), który jest odrębną formą zapisu idei artystki. Autorka została zamknięta w symbolicznej klatce otoczonej płaszczyznami półprzezroczystego, delikatnego papieru, by dokonać zapisu czasu i miejsca. W tym samym roku powstają również pierwsze cztery obrazy z cyklu *Wytyczenie obrazu*, by w 2002 roku ich liczba zwiększyła się do 23 płócien, wraz z rejestracją wideo. Bożenna Biskupska podkreśla tu interesującą ją motyw czasu. Instalacja *Upakowanie* znajduje się w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie, prezentowane w 1999 roku w Galerii Zamek w Reszlu i w 2001 roku w Galerii Wschodniej w Łodzi. Artystka bierze udział w wystawach: *Figura w rzeźbie polskiej XIX-XX w.* zorganizowanej w warszawskiej Galerii Zachęta, oraz *Północ - Południe. Transkulturowe wizje* w Muzeum im. X. Dunikowskiego w warszawskiej Królikarni.

2000

Bożenna Biskupska prezentuje swoje prace podczas Internationales Kunstfestival w Magdeburgu oraz Nord Art w Budesdorfie.

2002

W ramach rozwijania idei *Wytyczenia obrazu* powstaje system *Wytyczenia obrazu OI*. Bożenna Biskupska pomniejsza figurę Jednonogiego do niewielkiej postaci akcentującej przestrzeń betonowej płyty o wymiarach 41 x 26 cm. Odlane w brązie, metodą na wosk tracony, znaki układane są naprzemiennie z pustymi polami, stąd nazwa systemu zero-jeden. Artystka tworzy logiczne matryce, które mogą pozwolić na rozstrzygnięcie o prawdziwości struktury przestrzeni lub odnalezieniu błędu. Równocześnie wyraźny jest tu proces multiplikacji samego, za każdym razem ręcznie wykonanego, znaku jak i powielania betonowych kafli w różnorodnych, badających przestrzeń układach oraz potencjału nieograniczonej całości. *Wytyczenie obrazu* ma swoją kontynuację w pracy wideo *Zapis idei* z 2004 roku, który również podkreśla potencjalną nieskończoność systemu zero-jeden.

Moduł I *Wytyczenia obrazu OI* znajduje się w zbiorach Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku. W 2002 roku odbywa się monograficzna wystawa *Bożenna Biskupska Prace z lat 1982-2002* w Muzeum Rzeźby im. X. Dunikowskiego - Oddział Muzeum Narodowego w Warszawie. Podczas ekspozycji zostało zaprezentowane również kolejne ujęcie *Wytyczenia obrazu* w formie rzeźby, gdzie stalowe, wertykalnie rozmieszczone pręty zostały osadzone na betonowej podstawie. Uczestniczy także w zbiorowej wystawie *Transkulturowe wizje II. Polsko-amerykańska sztuka współczesna* w Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego w Królikarni, która następnie zostaje przeniesiona do Muzeum Narodowym w Szczecinie.

2003

Bożenna Biskupska pracuje nad płótnami z cyklu *Klatka*. W tym czasie pojawia się diagonalna linia dynamizująca i budująca napięcia w kompozycji. Równocześnie rozwija cykl *Wytyczenie obrazu* o kolejne prace olejne na kartonach. Odbywa się wystawa artystki *Prace z lat 1982-2002* w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku. Do udziału w performansie został zaproszony Adam Falkiewicz - muzyk, z którym Bożenna Biskupska współpracowała wcześniej w 1995 roku. W 2004 roku podobna kooperacja miała miejsce w Łódzkiej Galerii Manhattan. 2003 rok to również czas intensywnego uczestnictwa w zbiorowych wystawach, gdzie prace artystki otrzymują kolejne interpretacje zaproponowane przez kuratorów ekspozycji. Wśród nich są to m.in. *Portrety strukturalne oraz BRONORBlin, czyli od WARhola do WARpechowskiego*, zorganizowanej w Muzeum Przemysłu - Fabryka Norblina w Warszawie; prezentacja *Obiekty mentalne z międzynarodowej kolekcji Galerii Wymiany w Łodzi; Konceptualne związki - Sztuka Europy Środkowej: Polska-Czechy-Węgry-Słowenia*, która odbyła się w Abshire-Debecki Studio and Gallery w Chicago; *Forma i Kolor*, Forum+ Gallery, Chicago.

2004

To moment prezentacji koncepcji *Wytyczenia obrazu* w Galerii Grodzkiej w Lublinie oraz Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Podczas pierwszej prezentacji Bożenna Biskupska naniosła na ściany galerii rysunek siatki, by w nim rozmieścić kafle z systemu *Wytyczenia obrazu OI*. Wtedy też po raz pierwszy pojawia się fotograficzna reprezentacja ściany modułów z *Wytyczeniem obrazu*. Drugiej ekspozycji towarzyszy również performans zorganizowany we współpracy z Adamem Falkiewiczem. W 2004 roku Bożenna Biskupska wraz z córką Zuzanną i Zygmuntem Rytką zakładają Fundację Sztuki Współczesnej In Situ.

2005

W tym roku odbywają się trzy prezentacje prac Bożenny Biskupskiej: *Wytyczenie obrazu* w Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie, *Zapis idei* -

Rejestracja wielokrotniona w Centrum Kultury Zamek we Wrocławiu oraz wystawa *W drodze* w Jüdisches Museum Westfalen w Dorsten w Niemczech.

2006

W twórczości artystki pojawiają się różne malarskie odmiany płócien z cyklu *Klatka*. Są to m.in. monumentalne kompozycje *Klatki wielkie* oraz nieco mniejsze płótna *Klatki cięte*. Również w tym czasie do kompozycji malarskich z tego cyklu artystka zaczyna wprowadzać olej lniany, który z biegiem czasu nadaje kompozycji złotego odcienia. Bożenna Biskupska bierze udział w pokazie *Art First* w Bolonii.

2007

Artystka przenosi się z Podkowy Leśnej z Pałacyku Mysłiwskiego zbudowanym przez hrabiego Lilpopa w II połowie XIX wieku do Sokołowska, gdzie poświęca się odbudowie Willi Rosy w Sokołowsku oraz znacznie większemu przedsięwzięciu jakim jest trwająca do dziś odbudowa sanatorium dr. Brehmera. Uzdrawisko w Sokołowsku (niem. Görbersdorf) w Sudetach, niedaleko Wałbrzycha, założył w roku 1854 doktor Hermann Brehmer, pionier koncepcji leczenia sanatoryjnego. Było to pierwsze na świecie sanatorium dla chorych na gruźlicę. Przypominający średniowieczny zamek malowniczy budynek Sanatorium Brehmera wzniesiono z czerwonej cegły w stylu neogotyckim. Stosowana przez Brehmera metoda sanatoryjnego leczenia gruźlicy odpowiednimi warunkami klimatycznymi, hydroterapią i specjalnym odżywianiem stała się modelem dla uzdrawiska w Davos w Szwajcarii, które zainspirowało *Czarodziejską górę* Tomasza Manna. Z tego powodu Sokołowsko, które na przełomie XIX i XX w. ekskluzywnym uzdrowiskiem o międzynarodowej renomie, nazywano „śląskim Davos”. Do *Czarodziejskiej góry* nawiązuje *Empuzjon* Olgi Tokarczuk, jej pierwsza powieść opublikowana po otrzymaniu Literackiej Nagrody Nobla, której akcja rozgrywa się w Görbersdorf w roku 1913. W 1945 roku miejscowość znalazła się w granicach Polski i przemianowano ją na Sokołowsko dla upamiętnienia doktora Alfreda Sokołowskiego, polskiego internisty, który był bliskim współpracownikiem Brehmera. W okresie powojennym Sanatorium Brehmera funkcjonowało pod nazwą „Grunwald”, ale stan nieremontowanego budynku stopniowo się pogarszał. Wprowadzenie szczepień oraz leczenia gruźlicy antybiotykami znacznie ograniczyło zagrożenie zdrowia publicznego tą chorobą. W latach dziewięćdziesiątych XX w. sanatorium zamknięto. Na początku XXI wieku, niegdyś wspaniała budowla popadła w ruinę, a miary zniszczenia dopełnił pożar dachu w 2005 roku.

W 2007 roku też powstaje cykl wideo *Przeganie myśli, Po co, Tunel, Znaki, Chaos*, który jest realizowany w trakcie rewitalizacji sanatorium w Sokołowsku. Natrętność skojarzeń i zaangażowanie w nowy obiekt stają się dla artystki materiałem do pracy. Powtarzalność i powracanie motywu przywołują potencjalną nieskończoność cyklu *Wytyczenie obrazu OI* oraz projektów *Budowli możliwej*. W 2009 roku po raz pierwszy prezentowane są prace wideo podczas wystawy *Przeganie myśli* w Galerii FF Forum Fotografii w Łodzi. W 2010 roku w Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi w ramach ekspozycji obrazy te były rzutowane na przezroczyste folie, ściany oraz podłogę galerii, włączając w przestrzeń dzieła również widzów. Filmy zostały również zaprezentowane w 2010 roku w Bałtyckiej Galerii Sztuki Współczesnej - Baszta Czarownic w Słupsku.

2008

Bożenna Biskupska kreuje ideę drugiej tożsamości obrazu odlewając w brązie olejne kompozycje z cyklu *Klatka*. Odbywają się liczne prezentacje kolekcji instytucji muzealnych, podczas których eksponowane są dzieła Bożenny Biskupskiej w tym: *XX/XXI*.

Polska sztuka z kolekcji Warmińsko-Mazurskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych, Samoidentyfikacja z kolekcji Zachodniopomorskiego Towarzystwa Zachęty Sztuki Pięknych, Kolekcje autorskie ze zbiorów Muzeum Ziemi Lubuskiej.

2009

W 2009 roku artystka bierze udział w wystawie *Like a Rolling Stone*, zorganizowanej przez Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku oraz warszawską Galerię Appendix2. Prezentacje jej prac odbywają się również w Niemczech podczas ekspozycji *SIEGESKONen/Icons of Victory - transFORM* na uniwersytecie Humboldta w Berlinie. Odbywa się pokaz płócien z cyklu *Klatka* w Podkowie Leśnej. Cykl ten zostanie ponownie pokazany w salach Multimedialnych w Sokołowsku w 2015 roku oraz w 2019 roku podczas londyńskiej wystawy w L'etrangere Gallery.

2011-2016

Od 2011 roku Fundacja In Situ, której fundatorką jest Bożenna Biskupska, prowadzi Międzynarodowy Festiwal Sztuki Efemerycznej *Konteksty*, któremu towarzyszą liczne prezentacje dzieł artystki. Od 2015 roku organizowany jest również Festiwal *Sanatorium Dźwięku*. Prace Bożenny Biskupskiej są eksponowane podczas wystaw w 2011 roku: *Post Gauguin*, Contemporary Art Gallery, BWA, Katowice, oraz *Meta-Weiss*, Freies Museum Berlin i w 2013 roku *An Approach to Being* w @ckua Gallery w Kyoto. W tym czasie w kraju można było zobaczyć dzieła artystki podczas wystaw związanych z kolekcją Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz Dolnośląskim Towarzystwem Zachęty Sztuk Pięknych. W 2016 powstaje *Katalog Entropii Sztuki*, prezentowany w Laboratorium

Fot. archiwum Fundacji Sztuki Współczesnej In Situ.

Fot. archiwum Fundacji Sztuki Współczesnej In Situ.

Fragment ekspozycji „Bożenna Biskupska. Artystka i Budowla możliwa”, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Pawilon Czterech Kopuł, fot. Łukasz Brodowicz.

Kultury w Sokołowsku. Jest to instalacja zbiorowa 93 artystów w tym Bożenny Biskupskiej i Zygmunta Rytki składająca się z bibliotecznych szafek katalogowych, obiektów artystycznych, filmów i publikacji, a obecnie znajduje się w zborach Muzeum Współczesnego we Wrocławiu.

2017

Po intensywnej pracy nad cyklem *Klatka*, Bożenna Biskupska wraca do podjętej w 1996 roku serii *Rysunek rzeźby*. Początkowo białe płótna malowane olejem lnianym lub jasną stonowaną farbą zaczynają wypełniać linie w ekspresyjnych układach. Artystka stosuje tu oszczędną formę malarską, podkreślając gest twórcy. Z biegiem czasu linia zaczyna przybierać coraz intensywniejsze barwy, a jej układy stają się coraz bardziej dynamiczne. Powstają wielowymiarowe dzieła w szarej tonacji ze złocistymi liniami oleju lnianego dające wrażenie ruchu w przestrzeni. Następnym etapem są czarne, niemal impastowo malowane obrazy, do których artystka wykorzystuje również płótno gruntowane jedynie klejem, by pozostawić widoczną, naturalną strukturę płótna. Bożenna Biskupska stosuje również ołówki i węgiel. Ekspresja tych obrazów prowadzi wprost do form rzeźbiarskich, w których artystka z stalowych drutów tworzy 49 postaci półkłępczących na ażurowych cokołach. Seria rzeźb powstała w latach 2017-2020 a 3 z nich znajdują się w zbiorach Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku a obrazy m.in. w kolekcji Dolnośląskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych oraz Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Narodowego w Szczecinie.

Dzieła z cyklu *Rysunek rzeźby* pokazywane był m.in. w 2018 roku na Ogólnopolskiej Wystawie ZRĄB w Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia w Wałbrzychu, a także na dwóch wystawach indywidualnych Bożenny Biskupskiej w Sokołowsku: *Od materii do materii* w ramach 10. edycji *Kontekstów. Kongresu Postartystycznego* w 2020 roku oraz w 2021 roku podczas ekspozycji *Rysunek rzeźby* w Międzynarodowym Laboratorium Kultury w Sokołowsku.

2018

Bożenna Biskupska i Fundacja Sztuki Współczesnej — In Situ, otrzymują Nagrody Krytyki Artystycznej im. Jerzego Stajudy. Odbывается wystawa *Zrąb* w Starej Kopalni Centrum Nauki i Sztuki w Wałbrzychu.

2019

Odbывается monograficzna wystawa Bożenny Biskupskiej w Londynie *Epitafium czasu*, w L'etrangere Gallery.

2020

W cyklu: *Rysunek rzeźby* pojawia się seria obrazów malowanych na surowym, zagruntowanym klejem płótnie, na których również można odszukać ten charakterystyczny znak ikonografii artystki - figurę Jednonogiego.

Powstaje realizacja filmowa na temat twórczości Bożenny Biskupskiej - *Od materii do materii*.

2021

Odbывается indywidualna wystawa artystki *W formie oczekiwania* w Otwartej Papierni w Jelenia Góra.

2022

Artystka regularnie przygotowuje woski do odlewów małych figur Jednonogiego wykorzystywanych w cyklu *Wytyczanie obrazu OI*. Równocześnie pojawia potrzeba realizacji tych charakterystycznych postaci w formie betonowych, delikatnie przeskalowanych w stosunku do postaci ludzkiej rzeźb o wysokości ok. 230 cm. Powrót do postaci Jednonogiego widać również w malarstwie.

2023

Bożenna Biskupska pracuje nad nowymi formami ostatecznie określonymi jako *Rzeźby kontenerowe*. Podobnie jak w cyklu rzeźbiarskim *Rysunek rzeźby*, wykorzystuje cienki stalowy drut, by za jego pomocą ukształtować postać krocząca lub siedząca. Nawiązując do wcześniejszych realizacji związanych z ideą *Klatki* - rzeźby umieszcza w bryle zabudowanego kontenera.

Powracający oraz ujawniający się coraz częściej w innych cyklach *Jednonogi*, zostaje podany procesowi „przeganiania”, podobnie jak wcześniej myśli w realizacjach wideo z 2007 roku. Sposobem na odwrócenie uwagi od natrączywej obecności Jednonogiego okazało się stworzenie serii ponad 50 niewielkich płócien z jego wizerunkiem. Bożenna Biskupska i Zuzanna Fogtt z Fundacji Sztuki Współczesnej In Situ otrzymują nagrodę Marszałka Województwa Dolnośląskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury - w zakresie konserwacji zabytków. Odbывают się ważne wystawy zbiorowe: *Koloryt różnaitości. Sztuka ze zbiorów Banku Pekao S.A.* w Pałacu Czapskich w Warszawie; *Widzenie ciałem. Kolekcja Galerii Studio* w Galerii OP ENHEIM we Wrocławiu; oraz Wystawa z okazji jubileuszu Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Narodowego w Szczecinie.

2024

Odbывается monograficzna wystawa w Muzeum Narodowym we Wrocławiu w Pawilonie Czterech Kopuł - *Bożenna Biskupska. Artystka i Budowla możliwa*. Bierze udział w wystawie zbiorowej we wrocławskim BWA Miejsca odnalezione. W tym samym roku odbывается wystawa w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.

(Opracowane na podstawie: Bożenna Biskupska. *Wytyczanie obrazu*. Prace z lat 1982-2002, Warszawa, 2002; Bożenna Biskupska. *Menument*, Łódź, 2010; dokumentacja Zachęty - Narodowej Galerii Sztuki)

WYSTAWY INDYWIDUALNE

1978 Pokaz jednego dzieła, Dom Artysty Plastyka, Warszawa

1979 Wystawa tkanin, BWA, Rzeszów

1980 Wystawa tkanin, rzeźby i dokumentacji fotograficznej, Galeria Studio, Warszawa

1981 Udział rzeźb w przedstawieniu „Kamienie ze Spoon River”, Teatr Stara Prochownia, Warszawa

1982 Wystawa rzeźby, Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza, Świdnica

1985 Wystawa rzeźby, Muzeum Warmii i Mazur, Olsztyn, oddział Galeria Zamek w Reszlu

1986 Malarstwo i rzeźba, Galeria Zachęta, Warszawa

1986 Wystawa rzeźby, Państwowe Muzeum Oświęcim-Brzezinka

1987 Malarstwo i rysunek, Teatr Polski, Warszawa

1988 Malarstwo i rzeźba, Galeria Rzeźby, Warszawa

1988 Malarstwo i rzeźba, BWA, Opole

1988 Malarstwo i rzeźba, Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra

1988 Malarstwo i rzeźba, Muzeum Narodowe, Kielce

1989 Malarstwo i rzeźba, Im Turm Gallery, Berlin

1990 Rzeźba, rysunek, BWA, Zamość

1992 Malarstwo i rzeźba, Anders Gallery, Warszawa

1993 Instalacja, pracownia artystki, Warszawa

1993 Udział rzeźb w przedstawieniu „KababaKai - animacje” LLT Videoteatr Poza, Muzeum Warmii i Mazur, Olsztyn

1993 Malarstwo, Gate Gallery, Karlsruhe

1994 Udział rzeźb w przedstawieniu „KababaKai Re - animacje” LLT Videoteatr Poza, Erfurt, Warszawa

1994 Malarstwo i rzeźba, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Waszyngton

1995 Zależności, Galeria Manhattan, Łódź

1995 Malarstwo i rzeźba, Muzeum Polskie w Ameryce, Chicago

1996 Malarstwo i rzeźba, Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra

1998 Tektonika, rzeźba i rysunek, Muzeum Narodowe Pałac Opatów, Gdańsk-Oliwa

1998 Prace 1996-1998, Centrum Rzeźby Polskiej, Orońsko

1999 Wytyczenie obrazu, Muzeum Warmii i Mazur, Olsztyn; Galeria Zamek w Reszlu

1999 Wytyczenie obrazu, BWA Wrocław

2001 Relacje, Galeria Renes'Ans, Warszawa 2001 Relacje, Galeria Renes'Ans, Poznań

2001 Upakowanie, Galeria Wschodnia, Łódź

2002 Prace z lat 1982-2002, Muzeum Rzeźby im. X. Dunikowskiego - Oddział Muzeum Narodowego, Warszawa

2002 Wytyczenie obrazu, Galeria Sztuki Program, Warszawa

2003 Prace z lat 1982-2002 - performance z Adamem Falkiewiczem - muzyka, Centrum Rzeźby Polskiej, Orońsko

2004 Wytyczenie obrazu OI (In Situ), Galeria Grodzka - BWA, Lublin

2004 Linia Ślad - instalacja muzyczna A. Falkiewicza Na linii światła, Muzeum Warmii i Mazur, Olsztyn

2005 Wytyczenie obrazu, Zamek Książąt Pomorskich, Szczecin

2005 W drodze, Jüdisches Museum Westfalen, Dorsten, Niemcy

2005 Zapis idei - Rejestracja zwiłokrotniona, FORUM +, Galeria Autorska Elżbiety Kościelak; Centrum Kultury Zamek, Wrocław

2009 Obraz. Klatka, Galeria Kasyno, Podkowa Leśna

2009 Przeganianie myśli, Galeria FF Forum Fotografii, Łódź

2010 Przeganianie myśli. Po co, Bałtycka Galeria Sztuki Współczesnej - Baszta Czarownic, Słupsk

2010 Menuement, Miejska Galeria Sztuki w Łodzi

2011 Obraz w ogrodzie, Szczawno Zdrój

2012 Międzynarodowy Festiwal Sztuki Efemerycznej, Sokołowsko

2012 Światy równoległe, Zamek Książ, Książ

2013 Wytyczenie obrazu, 3 Międzynarodowy Festiwal Sztuki Efemerycznej, Sokołowsko

2014 Misterium czasu, Non omnis moriar, Multimedia, Sokołowsko

2015 Klatka - obrazy, Multimedia, Sokołowsko

2016 Muzyczny wynik, Sanatorium dźwięku, Sokołowsko

2018 Rysunek rzeźby, Sokołowsko

2019 Epitafium czasu, L'etrangere Gallery, Londyn

2021 W formie oczekiwania, Otwarta Papiernia, Jelenia Góra

2024 Bożenna Biskupska. Artystka i Budowla Możliwa, Muzeum Narodowe we Wrocławiu (Pawilon Czterech Kopuł)

Fot. archiwum Fundacji Sztuki Współczesnej In Situ.

Wystawa Bożenny Biskupskiej „Wytarczanie obrazu 01”, 2004 rok, Galeria Grodzka w Lublinie, fot. archiwum Fundacji Sztuki Współczesnej In Situ.

Fot. archiwum Fundacji Sztuki Współczesnej In Situ.

Kadr z reportażu i filmu artystycznego o Bożennie Biskupskiej, fot. Celina Przyklęk.

Fotografie z montażu wystawy „Bożenna Biskupska. Artystka i Budowla możliwa”, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Pawilon Czterech Kopuł.

WYSTAWY ZBIOROWE

- 1976** XI Ogólnopolska Wystawa Sztuki Młodych, Sopot (wyróżnienie)
- 1976** Polska Sztuka z Warszawy, Palace Kirke, Kopenhaga
- 1977** Nowa Sztuka Polska, Blois, Nevers, Francja
- 1977** IV Ogólnopolskie Spotkanie Twórców, BWA, Poznań
- 1977** Prezentacje Sztuki Młodych, CDN, Warszawa
- 1979** Obecność Sztuki, KMPIK Nowy Świat, Warszawa
- 1980** Próby, BWA, Toruń
- 1981** VII Festiwal Sztuki, Galeria Zachęta, Warszawa (II nagroda)
- 1982** IV Międzynarodowe Biennale Miniatury Tkackiej, Savaria Museum, Szombathely, Węgry (I nagroda)
- 1984** XLI Biennale Sztuki, Pawilon Polski, Wenecja, Włochy
- 1984** V Międzynarodowe Biennale Miniatury Tkackiej, Savaria Museum, Szombathely, Węgry
- 1984** Wystawa Zbiorów Galerii Sztuki Polskiej, Muzeum Regionalne, Chojnice
- 1984** Male jest piękne, Galeria Zaplecek, Warszawa
- 1985** Wystawa Malarstwa i Grafiki Artystów Środowiska Warszawskiego, Galeria Zachęta, Warszawa
- 1986** Życie ludzkie - Los Ziemi, Galeria Zachęta, Warszawa
- 1986** Międzynarodowa Wystawa Miniatury Tkackiej, Luxemburg
- 1986** XIV Międzynarodowe Biennale Małych Rzeźb w Brązie, Padwa, Włochy
- 1989** Nigdy więcej, Düsseldorf, Niemcy
- 1994** Razem w sztuce i życiu, Galeria Zaplecek, Warszawa
- 1995** Homage a Stażewski, Chicago, USA
- 1995** Głosy i obrazy, environment, przedstawienie „KababaKai Reanimacje” LLT Videoteatr Poza, Zamek Królewski, Warszawa

- 1995** A woman's view, Bank Światowy, Waszyngton, USA
- 1996** Portret-figura wieloznaczna, malarstwo i rzeźba z kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi, Gniezno
- 1996** Razem w sztuce i życiu, Galeria Zaplecek, Warszawa
- 1997** Sztuka Polska, Atlanta, USA
- 1999** Figura w rzeźbie polskiej XIX-XX w., Galeria Zachęta, Warszawa
- 1999** Północ - Południe. Transkulturowe wizje, Muzeum im. X. Dunikowskiego, Królikarnia, Warszawa
- 2000** Salon 2000, Supraśl
- 2000** I Internationales Kunstfestival, Gala Galerie, Magdeburg
- 2000** Nord Art 2000, KIC, Budesdorf
- 2000** Bliźniemu swemu, Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta, Teatr im. Wandy Siemaszkowej, Rzeszów; Galeria Studio, Warszawa; Muzeum Historii Miasta Gdańska, Gdańsk, Muzeum Archidiecezji, Wrocław; Galeria Artemis, Kraków
- 2001** II Internationales Kunstfestival, Gala Galerie, Magdeburg
- 2002** Transkulturowe wizje II. Polsko-amerykańska sztuka współczesna, Muzeum im. Xawerego Dunikowskiego, Królikarnia, Warszawa
- 2003** Oversize, Galeria Program, Warszawa
- 2003** Portrety strukturalne, Muzeum Przemysłu - Fabryka Norblina, Warszawa
- 2003** Konceptualne związki - Sztuka Europy Środkowej: Polska-Czechy- Węgry-Słowenia, Abshire-Debecki Studio and Gallery, Chicago
- 2003** Obiekty mentalne z międzynarodowej kolekcji Galerii Wymiany, Studio Mozer, Łódź
- 2003** BROŃNORBlin, czyli od WARhola do WARpechowskiego, Muzeum Przemysłu - Fabryka Norblina, Warszawa
- 2003** Forma i Kolor, Forum+ Gallery, Chicago

- 2003** Transkulturowe Wizje 2: polsko-amerykańska sztuka współczesna, Muzeum Narodowe, Szczecin
- 2003** Piętra sztuki, Warszawa
- 2003** Oversize, Galeria Program, Warszawa
- 2004** Czarno Białe, Galeria Fibak, Program, Warszawa
- 2004** Galeria Wymiany, Centrum Rzeźby Polskiej, Orońsko
- 2004** Wytarczanie obrazu (akcja), Muzeum Przemysłu - Fabryka Norblina, Warszawa
- 2005 i 2006** Warszawski Festiwal Sztuk Pięknych, Związek Polskich Artystów Plastyków, Warszawa
- 2005** Warszawa w Ułan Bator, Art Gallery, Ułan Bator
- 2006** Ikony Zwycięstwa, Muzeum Przemysłu - Fabryka Norblina, Warszawa; Łódź Art Center, Łódź
- 2006** Art First, Bolonia
- 2006** WawART - Artyści Warszawy, Galeria Desa Modern, Warszawa
- 2006** Nowe tendencje w malarstwie polskim, Galeria Miejska BWA, Bydgoszcz
- 2007** Kolekcja sztuki współczesnej ze zbiorów Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, Galeria Sztuki Współczesnej BWA, Katowice
- 2007** Ikony Zwycięstwa, Manufaktura, Łódź
- 2008** Trzecia odsłona - III wystawa Dolnośląskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych, Muzeum Architektury, Wrocław
- 2008** XX/XXI. Polska sztuka z kolekcji Warmińsko-Mazurskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych, Muzeum Warmii i Mazur, Olsztyn - Oddział Galeria Zamek w Reszlu
- 2008** Samoidentyfikacja z kolekcji Zachodniopomorskiego Towarzystwa Zachęty Sztuki Pięknych, Muzeum Narodowe, Szczecin
- 2008** Kontakt, Muzeum w Koszalinie
- 2008** Kolekcje autorskie ze zbiorów Muzeum Ziemi Lubuskiej, Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra

- 2008** TSN-I, Konduktorownia, Częstochowa
- 2008** Trzecia Odsłona, Muzeum Architektury, Wrocław
- 2009** Like a Rolling Stone, Centrum Rzeźby Polskiej, Orońsko oraz Galeria Appendix2, Warszawa
- 2009** SIEGesIKONen/Icons of Victory - transFORM, Humboldt Berlin
- 2011** Post Gaugain, Contemporary Art Gallery, BWA, Katowice, oraz Meta-Weiss, Freies Museum Berlin
- 2013** An Approach to Being, @ckua Gallery, Kyoto
- 2014** Bożenna Biskupska, Zygmunt Rytka, Galeria Van der Berg, Warszawa
- 2014** Foto-obiekt, BWA, Kielce
- 2015** Otwarta Kolekcja, Muzeum Narodowe, Szczecin
- 2016** Z kolekcji Dolnośląskie Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych, Wrocław
- 2018** Zrąb, Stara Kopalnia Centrum Nauki i Sztuki, Wałbrzych
- 2019** Nowe Spojrzenie, Muzeum Narodowe, Gdańsk
- 2019** Wystawa ze zbiorów Muzeum Rybki, Izba tradycji regionalnej w Białogardzie
- 2021** IO. Triennale Sztuki Sacrum „Świętość natury?”, Miejskiej Galerii Sztuki, Częstochowa
- 2023** Koloryt rozmaitości. Sztuka ze zbiorów Banku Pekao S.A., Pałac Czapskich, Warszawa
- 2023** Widzenie ciałem. Kolekcja Galerii Studio, Galeria OP ENHEIM, Plac Solny 4, Wrocław
- 2023** Wystawa z okazji jubileuszu Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Narodowego w Szczecinie

CHRONOLOGY

1967

In 1967-1970, attends the Secondary School of Fine Arts in Warsaw.

1970

In 1970-1972, studies painting at the State College of Fine Arts in Poznań. In 1970, begins a series of textiles interpreting the human figure, continued until 1980.

1972

In 1972-1976, studies at the Academy of Fine Arts in Warsaw. Majors in painting (class of Professor Tadeusz Dominik), textile art (class of Professor Zbigniew Gostomski), and works on paper (class of Professor Roman Owidzki).

1976

Receives an Honourable Mention at the 9th National Exhibition of Young Art in Sopot.

Creates a series of five sisal textile pieces with the human figure motifs measuring 3 x 3 meters and 10 textiles measuring around 100 x 100 cm: the works are featured at an exhibition at the Palace Kirke in Copenhagen.

1978

Debuts with a one-work show at the Dom Artysty Plastyka Gallery. The artist's daughter Zuzanna is born the same year.

1980

Makes cartoon for *The Meeting of Boleslaus the Brave and the Emperor Otto*, the piece that would be her last tapestry (350 x 850), now in the collection of the Archaeological Museum of the Middle Odra Region in Swidnica. Her first monumental figural sculpture *White Figure*, made of translucent polyamide fibre, is part of the scenography of the Rocks of the Seon River, a spectacle staged at the Stara Prochownia Community Centre in Warsaw. The sculpture is now in the collection of the Museum of Lubusz in Zielona Góra.

In 1980-1981, works on the *Coexistence* series of figurative paintings. COEXISTENCE: the series of figurative paintings providing a counterpoint to the monolithic sculptures concurrently realized by the artist and simultaneously corresponding to the sculptures in terms of their physical structure built up by applying successive layers of colour. The paintings' format is dictated by the actual dimensions of the live human figure.

1981

Wins the Second Prize at the 7th Art Festival at the CBWA (Central Bureau for Art Exhibitions) in Warsaw.

1982-1984

Works on *Duration*, the series of six monolithic figures informed by the idea of organizing space by establishing relationships between individual figures based on playing with proportions and correspondences between elements of sculptures. The pieces are now in the collection of the Museum of Lubusz in Zielona Góra. During this period, the artist makes her first sculptures in bronze.

Simultaneously, the artist works on the *Mystery of Time* series of thirty-two sculptures that would be presented at the 41st Venice Biennale in 1984. The series comprises free standing figures about 250 cm tall and the so-called "deconstructs" – elements that can be used to arrange space. The whole series is made of sawdust, tow, and sisal bound with epoxy resin. Select pieces from the series were exhibited at the Galeria Zamek at Reszel Castle in 1985, the Galeria Zachęta in Warsaw in 1986, the Im Turm Gallery in Berlin in 1989 and were also featured in Barbara Dyksińska's film

The Mystery of Time: The Elements with Elements Obsessed (1985).

In 1982-1984, works on the *Non Omnis Moriar* series of monumental paintings, the subject that she would later also explore in sculpture. Select paintings from the *Non Omnis Moriar* series are in the collection of the Museum of Lubusz in Zielona Góra and the National Museum in Kielce.

1983

Produces the first *Slab Sculptures* in bronze, now in the collection of the Museum of Art in Łódź and The Humboldt University in Berlin. The sculptures will be presented at the 14th International Biennale of Small Bronze Sculptures in Padua, Italy, in 1986.

1984

In 1984-1985, the artist continues the *Slab Sculptures* series with five monolithic pieces formed of sawdust and tow bound with epoxy resin. They showcase the artist's search for a form to simultaneously integrate and demarcate space. She departs from the human figure to explore abstract shapes. The sculptures would be exhibited at the Museum of Lubusz in Zielona Góra in 1988.

Simultaneously, she works on the new series of *Non Omnis Moriar* sculptures comprising ten wall-mounted sculptures and two so-called "deconstructs" formed of hemp, flax, tow, and sawdust bound with resin and mounted on metal construction. The artist introduces colour: the colour

red first appears. The drawing of a figure on paper is transformed into a group of figures alluding to the tragic dimension of human existence and inevitability of fate. The sculptures will be exhibited at the State Museum of Auschwitz-Birkenau in 1986.

To 1984 also dates the piece entitled *Sarcophagus*, the artist's costume used in Barbara Dyksińska's film *The Mystery of Time*, and the first drawings featuring the figure of *The One-Legged*.

In 1984, Bożenna Biskupska is honoured with the Stanisław Wyspiański Prize for Painting and Sculpture (1st class) and receives the scholarship of the Minister of Culture and Art. She also takes part in the 5th International Biennial of Miniature Textile Art at the Savaria Museum in Szombathely,

Kadry z reportażu i filmu artystycznego o Bożennie Biskupskiej, fot. Celina Przykłek.

Hungary, where she is honoured with the First Prize for textiles from the Forms series. Works from this series are in the collection of the Savaria Museum and the Historic and Ethnographic Museum in Chojnice. In the same year 1984, Biskupska's sculptures represent Poland at the 41st Venice Biennale.

1985-1987

Departing from monolithic form and natural materials, she begins to explore sculpture in concrete, imbuing the pieces with almost painterly expression. Figures become increasingly deformed and the artist starts using bright colours: red, turquoise, and ultramarine blue. She arranges the sculptures in clearly demarcated geometrical spaces elevating them on small pedestals filled with earth coloured with pure pigments. Sculptures *Organism*, *The Seated One*, and *The One-Legged* have intense, pure colours: turquoise, red, and ultramarine, respectively, and the Slab Sculpture.

1986

The artist's retrospective is featured at the CBWA Gallery in Warsaw (presently the Zachęta National Art Gallery).

1987-1988

The *On the Way* series of sculptures become a bridge between her earlier sculptural oeuvre and the One-Legged figure. Simultaneously she creates the *Grasping for Air* sculpture connected to the future *Cage* series of paintings.

Exploring new approaches, she takes her sculptures outdoors. This effects a transition from organizing to demarcating space and also emphasized her relationship with nature, hitherto expressed by using natural materials. The new series of paintings entitled *Describing the Home* feature a geometrically-treated human figure. At exhibitions, they are juxtaposed with concrete sculptures.

Two important individual exhibitions of the artist are presented. The one at the Museum of Lubusz in Zielona Góra features her most important series: *Slab Sculptures* and *Mystery of Time*, paintings from the *Non Omnis Moriar* and *Describing the Home* series, and sculptures: *Organism*, *The Seated One*, *The One-Legged*. The latter is shown for the first time: the one-legged figure would soon become the artist's signature motif. The venue of the other exhibition is the National Museum in Kielce.

1989

The artist's individual exhibition at the Im Turm Gallery showcases the *Slab Sculptures* and *Mystery of Time* series, paintings from the *Non Omnis Moriar* and *Describing the Home* series, and sculptures: *Organism*, *The Seated One*, *The One-Legged*.

Biskupska starts the series of paintings entitled *Figure*, featuring a larger-than-life figure often holding a box, the motif that already appeared in *The One-Legged* painting (1987-1988). The series comprises about forty paintings whose multilayer structure produced a subdued colour effect. The artist explores the limitations and possibilities offered by the canvas rectangle which removes the painting from the surrounding space while demarking the image. During this period likely emerges the idea of the *Cage* cycle that will be continued in the 1990s in sculptures, paintings, and performances. To this time likely dates the conception of the *Demarcation of the Image* series. The *Figure* series are, inter alia, in the Kokusai Koeki Co. Collection in Tokyo.

To 1989 also date two important paintings: *Anticipation and Sting*, showcasing a transition from figuration to abstraction and paving the way for future explorations. The diagonals and intense colours hitherto animating Biskupska's polychrome concrete sculptures begin to appear in her paintings.

1991

The first paintings and sculptures from the *Cage* series reflect the artist's reflection on space: how it can be defined, emphasized, and opened. She places her sculptures inside a lightweight, openwork, delicately vibrating "cage" of steel netting (size 300 x 100 x 100 cm). She also used a cage-like structure in the studio performance presented to Richard Demarco's international group of artists and critics. In these two projects, she puts reflection on temporality, undertaken in the *Mystery of Time* and *Non Omnis Moriar*, in the new context of duration in demarcated space. The cage construction, used in multiple structural variants, will be featured at the Atrium Gallery of the International Monetary Fund in Washington in 1994 and the Polish Museum in Chicago in 1995. The modifications introduced by Biskupska lead to another essential element – the artist's gesture – showcased in the *Demarcation of the Image* paintings done with pigments dissolved in linseed oil on the unprimed canvas, starting with an almost invisible line.

Building upon the *Figure* series, the multilayer structure, consistency, and density of the paint layer and the relationship between the boundaries of the canvas and its surrounding space, initially emphasized by introducing a narrow border, are further explored in the paintings of the *Cage* series. The artist gradually reduces the size of the figure, whose some aspects refer to *The One-Legged*, to finally free it from the cage and remove from the painting. From then on, the One-Legged will only appear in her sculptural projects as an element organizing or annexing space.

The paintings and works on paper from the *Cage* series are in the collection of the Centre of Polish Sculpture at Orońsko and in the collection of Bank Pekao S.A.

1993

Works on sculptures used in the performance of *KabakaKai/Re-animations* for the Lothe Lachmann Poza Videoteatre. The collaborative project realized with Jolanta Lothe and Piotr Lachmann in Reszel Castle (branch of the Museum of Warmia and Masuria in Olsztyn) brings together sculpture, live actor, video, and spectacle.

Fragment ekspozycji „Bożenna Biskupska. Artystka i Budowla możliwa”, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Pawilon Czterech Kopuł, fot. Łukasz Brodowicz.

1994

The exhibition *Bożenna Biskupska. Painting and Sculpture* is presented at the headquarters of the International Monetary Fund in Washington.

1995

The year 1995 brings important developments. After nineteen years of exploring multiple ideas, the canon of the artist's principal concerns has been established and with it her approach to space, trace, line, and time. Returning to the fine arts' fundamental discourse, in the *Demarcation of the Image* series she defines a new departure point – the artist's gesture. Consequently, she initially limits her colour to the white of the paper support which she marks using only linseed to introduce more colour over time. On paper, Biskupska draws horizontal and vertical lines. Or, using templates, she stamps a paper sheet with regular arrangements of hieroglyphic signs. She discovers markings left not only on the surface on which she is working but also on paper sheets piled underneath. Exploring the painterly gesture leads her to intuitive demarcation of space and focusing on the trace that will change over time – from almost colourless to tones of golden yellow of varying saturation. To this year also date the first paintings in the *Demarcation of the Image* series done on canvas. Initially, like the works on paper, they feature simplified signs grouped like in some hieratic scripture. In 1999, the signs will evolve into horizontal lines to change again in 2000 into vertical lines charted on the white primed or unprimed canvas. For these paintings, Biskupska chooses formats corresponding to the range of her arms and videotapes her creative process. Works from the series are in the collection of Bank Pekao S.A. and the Museum of Warmia and Masuria in Olsztyn. In 1999, the series is featured at the *Demarcation of the Image* exhibition at the Galeria Zamek at Reszel Castle and at the BWA Gallery in Wrocław.

To the mid-1990s date the first projects in the *Tectonics* series featuring a multiplied figure of the One-Legged cast in bronze and elevated on a concrete pedestal. The sculpture is in the collection of the National Museum in Gdańsk.

In 1995, the painting-and-music installation based on the *Demarcation of the Image* series, a collaborative project with Adam Falkiewicz, is presented at the Museum of Warmia and Masuria in Olsztyn. In the same year, Biskupska's individual exhibition is presented at the Polish Museum in Chicago and the *Relationships* exhibition at the Manhattan Gallery in Łódź features the first *Possible Construction* arranged of recycled brick from the artist's house and exhibition catalogues stacked to resemble brickwork. The exhibition also showcases the concrete sculpture of *The One-Legged* made in 1987.

Over the following years, the artist will intensify work on the *Demarcation of the Image* to explore the idea in other series and installations: *Demarcation of the Image 343*, *Tectonics*, *Packaging*, *Books*, *Demarcation of the Image A*. Multiplied and arranged to order the composition's space, the One-Legged figure becomes a central feature.

1996

A new take on the *Possible Construction* involves demarking space by building dynamic structures of 8-meter-long beams based on oblique lines, just like the paintings from the *Cage* series.

Begins the *Drawing of Sculpture* series of paintings on which work will intensify around 2017 resulting in a sculptural installation realized in 2017-2020. Sculptures from the series are in the collection of the Centre of Polish Sculpture at Orońsko.

1997

Makes the series of seven monumental concrete sculptures of *The One-Legged*. Having assumed its definite form, the figure becomes Biskupska's

signature motif. She develops a system of multiplying the figure based on the numeral 7 and experiments with using it to demark space. Multiplied but with each specimen retaining individuality, *The One-Legged* figure is placed within a steel cage: a cube defined by its metal outer edges. Biskupska develops a series of concrete tiles measuring 41 x 26 cm, each one featuring a hieroglyphic figure of *The One-Legged*, entitled *The Demarcation of the Image 343*. It comprises 343 concrete tiles and 7 bronze casts. Thus, the artist's conception has solidified based on *The One-Legged* figure and 7-fold multiplication: there are 49 figures/signs on each slab composed of tiles arranged 7x7. Multiplied by 7 slabs, there are 343 figures/signs.

1998

The artist's two individual exhibitions showcase works from the *Demarcation of the Image* project: one at the Abbots' Palace, branch of the National Museum in Gdańsk, also features the *Tectonics* sculpture. The other one takes place at the Centre of Polish Sculpture at Orońsko.

1999

Biskupska creates the *Packaging* installation comprising negative images on photographic film of the concrete slabs from the *Demarcation of the Image 343* series, arranged in seven layers encased in a steel cage measuring 300 x 240 x 240 cm. Simultaneously, she makes an eponymous 17-minute-long video recording which is an autonomous record of the artist marking time and space while symbolically imprisoned in a "cage" made of

sheets of translucent paper. To the same year date the first four paintings from the *Demarcation of the Image* series: by 2002, it will comprise 23 canvases and a video recording showcasing the artist's interest in time. The *Packaging* installation, exhibited at the Galeria Zamek at Reszel Castle in 1999 and the Galeria Wschodnia in Łódź in 2001, is now in the collection of the National Museum in Szczecin. In 1999, Biskupska also takes part in two seminal group exhibitions: *The Figure in Polish Sculpture 19th-20th c.* at the Galeria Zachęta in Warsaw and *South-North. Transcultural Visions* at the X. Dunikowski Museum in the Królikarnia in Warsaw.

2000

Bożenna Biskupska exhibits her works at the Internationales Kunstfestival in Magdeburg and NordArt in Büdelsdorf.

2002

Exploring the idea of the *Demarcation of the Image*, Biskupska develops the system of *Demarcation of the Image 01*: she reduces and abbreviates *The One-Legged* figure to a sign that, cast in bronze using the lost-wax method, can be placed on a concrete slab measuring 41 x 26 cm. Slabs are then arranged interspersing those with and without signs, hence the zero-one system. The artist assembles logical matrixes to test the structure of space for veracity or error. The project harnesses two processes of multiplication: one physical, involving handmaking of bronze sign and arranging concrete slabs in space-exploring configurations, the other concerning the potentiality of the possibly infinite whole. *Demarcation of*

Fragment ekspozycji „Bożenna Biskupska. Artystka i Budowla możliwa”, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Pawilon Czterech Kopuł, fot. Łukasz Brodowicz.

Fragment ekspozycji „Bożenna Biskupska. Artystka i Budowla możliwa”, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Pawilon Czterech Kopuł, fot. Łukasz Brodowicz.

the Image will have its continuation in the *Recording of an Idea* video piece (2004) which likewise deals with the potential infinity of the zero-one system.

Module I of *Demarcation of the Image 01* is in the collection of the Centre of Polish Sculpture at Orońsko. In 2002, the Xawery Dunikowski Museum of Sculpture in the Królikarnia - Branch of the National Museum in Warsaw hosts Biskupska's individual exhibition *Works from 1982-2002*. The exhibition showcases yet another take on the *Demarcation of the Image* project: a sculpture with vertical steel bars mounted on a concrete base. In 2002, Biskupska participates in the group exhibition *Transcultural Visions II. Polish - American Contemporary Art* at the Xawery Dunikowski Museum, which subsequently travels to the National Museum in Szczecin.

2003

Works on new paintings from the *Cage* series: at this time, the diagonal line appears building up the composition's inner dynamics and introducing tension. Simultaneously, she adds more oil paintings on cardboard to the *Demarcation of the Image* series.

Biskupska's *Works from 1982-2002* exhibition is presented at the Centre of Polish Sculpture at Orońsko. It is accompanied by a collaborative performance with Adam Falkiewicz, the musician with whom Biskupska already worked in 1995. A similar collaborative project will be presented at the Galeria Manhattan in Łódź in 2004.

In 2003, Biskupska participates in several group exhibitions providing new curatorial perspectives on her work: *Structural Portraits and BRONORBLIN*, or *From WARhol to WARpechowski* at the Museum of Industry at the former Norblin Factory in Warsaw, *Mental Objects in the International Collection of the Galeria Wymiary* in Łódź, and *Conceptual Connections. The Art of Central Europe: Poland - Czechia, Hungary - Slovenia* at the Abshire-Debecki Studio and Gallery in Chicago, and *Form and Colour* at the Forum+ Gallery in Chicago.

2004

The *Demarcation of the Image* project is presented at the Galeria Grodzka in Lublin and the Museum of Warmia and Masuria in Olsztyn. Biskupska draws a grid on the walls of the Galeria Grodzka on which she arranges the tiles from the *Demarcation of the Image 01* series. For the first time, the exhibition features the photographic representation of the modular wall with the *Demarcation of the Image*. The latter exhibition is accompanied by a performance presented in collaboration with Adam Falkiewicz. In 2004, Bożenna Biskupska with her daughter Zuzanna and Zygmunt Rytka establish the Contemporary Art Foundation In Situ.

2005

Three presentations of Bożenna Biskupska's art take place this year: *The Demarcation of the Image* at the Ducal Castle in Szczecin, *Recording of an Idea: Multiple Recording* at the Zamek Community Centre in Wrocław, and *On the Way* at the Jüdisches Museum Westfalen in Dorsten, Germany.

2006

New paintings in the *Cage* series include monumental *Big Cages* and somewhat smaller *Cut Cages*. The artist starts using linseed oil which in time gives the paintings a golden yellow hue. Participates in the *Art First* exhibition in Bologna.

2007

The artists moves from the Hunting Lodge in Podkowa Leśna near Warsaw, built for Count Lilpop in the mid-19th c., to the historic climatic health resort of Sokołowsko (Görbersdorf) in the Sudeten Mountains in Lower Silesia. There, she devotes herself to restoring Villa Rosa and the monumental project, which has continued ever since, of restoring the dilapidated Brehmer Sanatorium, a monumental Gothic Revival structure built in the mid-19th c.

Founded in 1854 by Doctor Hermann Brehmer, the health resort Görbersdorf, located in the Sudeten Mountains near Wałbrzych, based on

Fot. Zygmunt Rytka, archiwum Fundacji Sztuki Współczesnej In Situ.

his theory of places of health outside of a city, started the sanatorium movement and became the world's first specialized sanatorium for tuberculosis patients. The Brehmer Sanatorium was erected as a picturesque red brick castle-like structure in the Gothic Revival style. The pioneering climatic, hydrotherapeutic and dietetic treatment of consumption developed at Görbersdorf provided the model for Davos which inspired Thomas Mann's novel *The Magic Mountain*, for this reason Görbersdorf, which in the later 19th-earlier 20th century was an internationally renowned, exclusive health resort, was often called "Silesian Davos." To Mann's *The Magic Mountain* refers Olga Tokarczuk's *Empuzjon* (2022), her first novel published after receiving the Nobel Prize for Literature: it is set at Görbersdorf in 1913. In 1945, now belonging to Poland, Görbersdorf was renamed Sokołowsko in honour of Polish physician Alfred Sokołowski who was a close collaborator of the resort's founder Hermann Brehmer. Renamed "Grunwald", the Brehmer Sanatorium, continued to function for some time but the building's condition gradually worsened. As vaccination and antibiotics largely eliminated tuberculosis as a major social health concern, the sanatorium ceased to operate in the 1990s and by the early 21st century the once glorious historic complex was an abandoned and dilapidated structure. In 2005, it suffered a major fire.

Biskupska starts a new video series (*Chasing Away Thoughts, For What, Sign, Chaos*) realized concurrently with the revitalization of the Brehmer Sanatorium. Compulsive thoughts and associations and her involvement in the new building project provide the artist with new material for her work.

She finds the motifs' repetitive and recurrent nature corresponding to the potential infinity of the *Demarcation of the Image 01* series and *Possible Construction* projects. The video pieces will be presented for the first time at the *Chasing Away Thoughts* exhibition at the Galeria FF (Photography Forum) in Łódź in 2009. In 2010, as part of the artist's exhibition at the Miejska Galeria Sztuki in Łódź, the paintings will be projected on transparencies and the gallery's floor and walls thus introducing the viewers into the work's space. In 2010, the video films will be shown at the Baltic Contemporary Art Gallery Baszta Czarownic in Słupsk.

2008

Develops the idea of the second identity of her paintings by casting oil paintings from the *Cage* series in bronze. Her works are featured at several exhibitions presenting the collections of cultural institutions: *XX/XXI. Polish Art in the Collection of the Warmia and Masuria Zachęta Society for Encouragement of Fine Arts; Self-Identification. Works from the Collection of the Western Pomeranian Zachęta Society for the Encouragement of Fine Arts; Authorial Collections at the Lubusz Museum in Zielona Góra.*

2009

Participates in the *Like a Rolling Stone* exhibition co-organized by the Centre of Polish Sculpture at Orońsko and the Galeria Appendix2 in Warsaw. Her works are also featured at the *SIEGESIKONen/Icons of Victory - TransFORM* exhibition at The Humboldt University in Berlin. Paintings from the *Cage* series are exhibited at Podkowa Leśna. The series will be shown again at the Multimedia Room at Sokołowsko in 2015 and at the contemporary art gallery L'étrangère in London in 2019.

2011-2016

Since 2011, the Contemporary Art Foundation In Situ established by Bożenna Biskupska has been organizing the Contexts International Ephemeral Art Festival accompanied by presentations of Biskupska's works. Another festival, *The Sanatorium of Sound*, has been organized since 2015.

The artist's works are featured at several exhibitions: *Post Gauguin*, BWA Contemporary Art Gallery in Katowice, and *Meta-Weiss*, Freies Museum in Berlin, both in 2011, and in 2013, at *An Approach to Being* at the @ckua Gallery in Kyoto, Japan. During this period, her works are also shown in Poland, at the exhibitions showcasing the collections of the National Museum in Szczecin and the Lower Silesian Zachęta Society for the Encouragement of Fine Arts.

In 2016, the Catalogue of the Entropy of Art is presented at the International Cultural Laboratory at Sokołowsko. It is a collaborative installation by ninety-three artists, among them Bożenna Biskupska and Zygmunt Rytka, comprising library card catalogue cabinets, art objects, films, and publications. Presently in the collection of the National Museum in Wrocław.

2017

After the period of intense work on the *Cage* project, Biskupska revisits the *Drawing of Sculpture* series that she started two decades before, in 1996. Now, she fills the canvas with expressive arrangements of lines painted with linseed oil or light-coloured paint: the restrained form emphasizes the painter's gesture. In time, the line assumes increasingly intense colour and the arrangements become increasingly dynamic. Multidimensional compositions, greyish with golden lines painted with linseed oil, create the illusion of movement in space. The next stage brings works painted with black impastos on canvas primed only with glue. The artist also uses pencil and charcoal. The expression of these paintings leads

to the series of 49 half-keeling figures formed of steel wire and placed on open-work pedestals, executed in 2017-2020. Three figures from this project are in the Collection of the Centre of Polish Sculpture at Orońsko and paintings – in the collections of the Lower Silesian Zachęta Society for the Encouragement of Arts in Wrocław and the Society of the Friends of the National Museum in Szczecin.

Pieces from the *Drawing of Sculpture* series will be shown at the National Exhibition ZRĄB at the "Old Mine" Centre for Science and Art in Wałbrzych in 2018 and also at two individual exhibitions of Bożenna Biskupska at Sokołowsko: *From Matter to Matter* (accompanying the 10th edition of Contexts. Post-Art Congress) in 2020, and *Drawing of Sculpture*, in connection with the International Cultural Laboratory, in 2021.

2018

Bożenna Biskupska and the Contemporary Art Foundation In Situ are honoured with the Jerzy Stajuda Award of Art Critics. The artist participates in the National Exhibition ZRĄB at the "Old Mine" Centre for Science and Art in Wałbrzych.

2019

Bożenna Biskupska's individual exhibition *The Epitaph of Time* is presented at the contemporary art gallery L'étrangère in London.

2020

A new series in the *Drawing of Sculpture* project consists of paintings executed on raw canvas with no ground, primed only with glue, and featuring the artist's iconic figure of *The One-Legged*. Film on Bożenna Biskupska's art entitled *From Matter to Matter*.

2021

Biskupska's individual exhibition *In the Form of Expectation* is shown at the Otwarta Papiernia BWA Gallery in Jelenia Góra.

2022

Systematically producing wax models to cast small figurines of *The One-Legged* for the *Demarcation of the Image 01* series, she decides to make

the figure into larger-than-life concrete sculptures, measuring about 230 cm in height. She also revisits the motif in paintings.

2023

Works on the new forms eventually named *Container Sculptures*. Like in the sculptures from the *Drawing of Sculpture* series, she uses thin steel wire to shape it into walking and sitting figures. In reference to the earlier idea of the *Cage*, she places the sculptures inside a built-up container. Noticing that she has been revisiting the One-Legged increasingly often across multiple topical projects, the artist attempts to "chase him away", like she did with compulsive thoughts in the 2007 video pieces. The result is the series of over fifty small paintings featuring the figure. Bożenna Biskupska and Zuzanna Fogt and their Contemporary Art Foundation In Situ are honoured with the Award of the Voivodship Marshal of Lower Silesia for outstanding cultural achievement in conservation of historic monuments.

Takes part in important group exhibitions: *The Colour of Variety. Art from the Collection of Bank Pekao S.A.* in the Czapski Palace in Warsaw; *Seeing with the Body. The Collection of the Galeria Studio at the Galeria OP EINHEIM* in Wrocław; and the jubilee exhibition of the Society of the Friends of the National Museum in Szczecin.

2024

The monumental retrospective exhibition *Bożenna Biskupska. The Artist and Possible Construction* organized by the Museum of Contemporary Art, branch of the National Museum in Wrocław, opens at its seat in the historic Four Domes Pavilion designed by Hans Poelzig. She also takes part in the group exhibition *Places Found Again* at the BWA Gallery in Wrocław, and in an exhibition at the Centre of Polish Sculpture at Orońsko. Compiled after: *Bożenna Biskupska. Wytaczanie obrazu. Prace z lat 1982-2002*, Warszawa, 2002; Bożenna Biskupska. *Menuent*, Łódź, 2010; Files of the Zachęta National Gallery of Art

Fot. archiwum Fundacji Sztuki Współczesnej In Situ.

BIOGRAM

Bożenna Biskupska (ur. 1952) eksploruje przestrzenie malarskie, rzeźbiarskie, sztukę instalacji, video oraz performance. Jej droga twórcza i formalne poszukiwania mają źródło w sztuce figuratywnej eksplorowanej poprzez abstrakcyjne formy, których zwięźceniem jest stworzenie indywidualnego języka artystycznej wypowiedzi w postaci wielowątkowego, rozbudowanego cyklu *Wytyczenie obrazu*. Wiodące aspekty twórczości Bożenny Biskupskiej to problematyka upływającego czasu, anektowanie, organizowanie i wytyczenie przestrzeni. W osobistym alfabetcie dominuje linia, znak i ślad. Artystka eksperymentuje z materią rzeźbiarsko-malarską wykorzystując m.in. beton, folię negatywową, czy olej lniany równocześnie korzysta z nowych technologii, które dają jej możliwość przetwarzania przestrzeni w *Budowlę Możliwą* zawierającą w sobie proces immersyjności.

Wystawiała swoje prace m.in.: na XLI Biennale Sztuki w Wenecji (1984), na XIV Międzynarodowym Biennale Małych Rzeźb w Brązie w Padwie (1986), na A Women's View w Waszyngtonie (World Bank 1995), Nord Art w Budesdorf (2000), Forma i Kolor w Chicago (Forum+ Gallery 2003), Art First w Bolonii (2006) czy na SIEGESKONen/Icons of Victory - transFORM w Berlinie (2009), W Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku (2003), w Galerii Zachęta, Warszawa (1986), w Królikarni, Muzeum X. Dunikowskiego, Warszawa (2002), Laboratorium Kultury w Sokołowsku. Otrzymała I nagrodę na Międzynarodowym Biennale Miniatury Tkackiej (1984 Savaria Museum, Węgry) oraz nagrodę I stopnia im. Stanisława Wyspiańskiego za malarstwo i rzeźbę (1984), w tym samym roku została stypendystką Ministra Kultury i Sztuki, a w 2018 roku otrzymała Nagrodę Krytyki Artystycznej im. Jerzego Stajudy.

W 2004 roku wraz z Zygmuntem Rytką i Zuzanną Fogtt założyła Fundację Sztuki Współczesnej In Situ, której celem jest odbudowa dawnego sanatorium doktora Brehmera w Sokołowsku oraz tworzenie w nim Międzynarodowego Laboratorium Kultury.

Dziela Bożenny Biskupskiej znajdują się w zbiorach: Muzeum Sztuki w Łodzi, Państwowego Muzeum Oświęcim-Brzezinka, Muzeum Narodowego w Kielcach, Muzeum Narodowego Szczecin, Muzeum Narodowego w Gdańsku, Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, Historyczno-Et-nograficznego Muzeum w Chojnicach, Muzeum Środkowego Nadodrza w Świdnicy, Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, Galerii Studio w Warszawie, Galerii SBWA w Warszawie, BWA w Opolu, Towarzystwo Sztuk Pięknych Zachęta Szczecin i Wrocław, Muzeum w Szombathely (Węgry), Uniwersytetu Humboldta w Berlinie, Muzeum Polskiego w Chicago, Międzynarodowego Funduszu Walutowego w Waszyngtonie, Banku Pekao S.A. NFOŚiGW w Warszawie, Kokusai Koeki Co. w Tokio, Galerii Wymiany w Łodzi oraz w zbiorach prywatnych w kraju i za granicą.

Fragment ekspozycji z wystawy „Upakowanie”, 2001 rok, Galeria Wschodnia w Łodzi, fot. Zygmunt Rytka.

BIOGRAPHICAL NOTE

Bożenna Biskupska (b. 1952) pursues painting, sculpture, installation, video art, and performance. Her explorations and experimentation have been rooted in figurative art which she processes through abstract forms to develop a unique artistic language showcased in the multifarious project *Demarcation of the Image* realized in a variety of media over an extended period of time. The passage of time and demarking and arranging space are the artist's principal concerns and her "alphabet" is based on line, sign, and trace. She experiments with concrete, negative film, and linseed oil but simultaneously explores new technologies to reshape space into her immersive *Possible Construction*.

Bożenna Biskupska exhibited her works at the 41st Venice Biennale (1984); the 14th International Biennale of Small Bronze Sculptures, Padua (1986); *A Woman's View*, Washington (World Bank 1995); NordArt in Büdelsdorf (2000), *Form and Colour*, Chicago (Forum+ Gallery 2003); Art First, Bologna (2006); *SIEGESKONen/Icons of Victory - transForm*, Berlin (2009); Centre of Polish Sculpture at Orońsko (2003); Galeria Zachęta, Warsaw (1986), Xawery Dunikowski Museum of Sculpture in Królikarnia, Warsaw (2002), International Cultural Laboratory, Sokołowsko. She was honoured with the First Prize at the 5th International Biennial of Miniature Textile Art at the Savaria Museum in Szombathely, Hungary (1984). In the same year 1984, she received the Stanisław Wyspiański Prize for Painting and Sculpture and the scholarship of the Minister of Culture and Art. In 2018, she was honoured with the Jerzy Stajuda Award of Art Critics.

In 2004, together with Zygmunt Rytka and Zuzanna Fogtt, she established the Contemporary Art Foundation In Situ to restore the historic building of the former Brehmer Sanatorium at Sokołowsko in the Sudeten Mountains and turn it into the International Cultural Laboratory.

Bożenna Biskupska's works are in the collections of the Museum of Art, Łódź; State Museum of Auschwitz-Birkenau; National Museums in Kielce, Szczecin, and Gdańsk; Lubusz Museum in Zielona Góra; Historical and Ethnographical Museum in Chojnice; Archaeological Museum of the Middle Odra Region in Świdnica; Museum of Warmia and Masuria in Olsztyn; Galeria Studio in Warsaw; BWA Galleries in Warsaw and Opole; Zachęta Society for the Encouragement of Arts in Szczecin and Wrocław; Savaria Museum in Szombathely (Hungary). The Humboldt University in Berlin; Polish Museum in Chicago; International Monetary Fund in Washington, D.C., Bank Pekao S.A. NFOŚiGW in Warsaw; Kokusai Koeki Co. in Tokyo; Galeria Wymiana in Łódź; and in private collections in Poland and abroad.

WALLSPACE
GALLERY

Śladem Jednonogiego BOŻENNA BISKUPSKA

Wystawa w WallSpace Gallery

22 marca - 12 kwietnia 2024 r.

ul. Foksal 15/1b, Warszawa

ORGANIZATOR WYSTAWY I WYDAWCA KATALOGU:

WallSpace Gallery

ul. Foksal 15/1b

00-366 Warszawa

tel. +48 798 107 380

www.wallspacegallery.pl

info@wallspacegallery.pl

WALLSPACE GALLERY:

Gregor Kreutzer

Sebastian Pikur

Mariusz Szewczyk

Monika Gregorczyk

TEKSTY:

Monika Gregorczyk

Karolina Kliszewska

Mariusz Szewczyk

REDAKCJA KATALOGU:

Mariusz Szewczyk

TŁUMACZENIE:

Małgorzata Mozdżyńska-Nawotka

OPRACOWANIE GRAFICZNE KATALOGU:

IlustraDorka D&D Domagała

FOTOGRAFIE:

Łukasz Brodowicz

Celina Przyklęk

Archiwum Fundacji In Situ

DRUK:

Pracownia Reklam s.c.

Robert Świerad, Beata Piskor-Świerad

Copyright: WallSpace Gallery

Warszawa, marzec 2024 r.

ISBN: 978-83-970808-1-2

WALLSPACE
GALLERY

**ŚLADEM
JEDNONOGIEGO**

Bożenna Biskupska

**FOLLOWING
IN THE WAKE
OF THE ONE-LEGGED**

Fragment ekspozycji
„Bożenna Biskupska.
Artystka i Budowla
możliwa”, Muzeum
Narodowe we
Wrocławiu, Pawilon
Czterech Kopuł, fot.
Łukasz Brodowicz.

ISBN 978-83-970808-1-2

9 788397 080812